

Učiteljski Tovariš

Stanovsko politiško glasilo J. U. U. — sekcije za Dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 61. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din za inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglaš po ceniku in dogovoru, c. ek. posebe. Pošt. ček. rač. 11.197. Telefon 3112

Učitelji in jugoslovenstvo.

Daleč za nami je čas, ko je dobri Zmaj Jova pel v propagandne svrhe: »Dižite šole, deca vas mole!«

Od pesnikove smrti do danes so dobili Jugoslovenci tisoče šol in delo na prebijanju fronte nepismenosti je prineslo ogromne rezultate.

Pojavila se je pa druga neugodnost: za toliko število šol nismo imeli dovolj jugoslovenskih učiteljev! In oglašili so se jugoslovenci roditelji z apelom: »Dajte nam za našo deco jugoslovenskih učiteljev!«

Regularizirali so se učiteljski dohodki, učiteljske vrste so se oprostile strank in nepoklicanih »šolnikov«, patrijarhalno bošemskega tipa Pavla Čuturila — a naši bivši režimi so dovoljevali, da je bila naša unitaristična prosvetna politika kljub temu politična pastorka.

Vpliv podeželskih narodnih vzgojiteljev in oblikovalcev jugoslovenske narodne psihe je bil izkoriščen in izrabljan v različne druge svrhe, tako da močni naporji celih učiteljskih generacij niso mogli priti do uspeha in veljave. Spomniti se je treba samo herostratskih prizorov na prosvetnem torišču: ko je en režim rušil, kar je drugi zidal, ko je en režim učitelje postavljaj, drugi režim je iste učitelje preganjal. Čuvarji zakona so sami zažigali in uničevali hram, ki jim je bil izročen v čuvanje!

Velika zabloda in zmeda je trajala leta in leta med učiteljstvom, med deco in med roditelji. S strahom smo gledali, kako se plemensko prikrjuje mladina, naši bodoči jugoslovenci državljani in kako raztrgano, razdruženo in plaho je jugoslovenstvo v naših šolah.

Ni bilo malo onih, ki so svarili in dokazovali, da je ministrstvo prosvete najvažnejši rešor v mladi, komaj ujedinjeni državi ter da je treba odločno prekiniti z lažnimi prosvetnim kuržom. V obli politični in partizanski atmosferi so se ti glasovi polagoma izgubljali.

Nesistematika smeri jugoslovenskega vzgojstva v osnovnih in srednjih šolah je ustvarjala vedno večje zapreke duhovni unifikaciji onih, ki prihajajo...

Zato ni bilo malo veselje za vse jugoslovenske patriote, ko je v aprilu t. l. novi uradniški zakon določal, da od iste uradniške vrste sme obstojati le ena uradniška organizacija v državi. To se direktno nanaša na učitelje in profesorje. Samo z edinstvom prožeti učitelji (nameščenci obče) lahko deci tolmačijo edinstvo in prednjačijo v njem!

To je prvi globoki pogoj za uvedbo unifikatorskega duha v naše prosvetne zavode. Brez ujedinjenih učiteljev ne more biti edinstvene jugoslovenskega vzgojstva naše dece.

Na osnovi te odredbe uradniškega zakona se je reorganiziralo tudi »Jugoslovensko učiteljsko združenje« in je po-

stalo edini upravičeni reprezentant učiteljstva za vso državo. Razdelilo se je na devet banovinskih sekcij z deseto za mesto Beograd, Zemun in Pančevo. Tako ujedinjenim učiteljem je postal Nj. Vel. kralj Aleksander z Bleda na koncu s sledečo zgodovinsko in važno svojo ročno sporočilo:

»Jugoslovenski učitelji, prežeti v ljubezni do svojega naroda in svojega težavnega, toda vzvišenega poklica, so graditelji narodne duše, nje gove narodne zavesti in kulture.

Da bi v celoti ustregli željam in nadam, ki jih polaga vanje njihov kralj in narod, mora biti Jugoslovensko učiteljsko združenje, ki združuje vse sedanje in bodoče jugoslovenske učitelje, zarišče prosvete, stebel jugoslovenskega nacionalizma in spodbuda za vse lepo stremljenje v bodočnosti Jugoslavije.

Aleksander, s. r.

Na Bledu, 20. avgusta 1931.

Kratko kraljevsko sporočilo vsebuje v sebi vse, kar označuje našo državno prosvetno politiko in delo naših učiteljev. Odgovorna in velika je naloga: biti stebel jugoslovenskega nacionalizma v državi, ki se še vedno izgrajuje. Kadar polagajo kralj in narod take nade in želje na učiteljski stan, tedaj se morajo jugoslovenski učitelji pokazati vredni misije, ki jim je poverjena in se izkazati, da so opravičena ta pričakovanja.

Ne dvomimo, da bodo oni to svojo misijo in vzvišeno dolžnost izvršili do konca častno in predano. V večini so bili oni že dosedaj idealni jugoslovenski graditelji.

No, zadrževali so jih pri poslu: favorizirana antiunitaristična manjšina in kolebanje merodajnega prosvetnega pravca. Sedaj so te zapreke odstranjene in ravna je pot, po kateri gredo lahko danes narodni učitelji. Kdor bo krenil na stranpoti, bo izgubljen. Bolje je, da se ne pridruži onim, ki jim je jasen cilj.

Naša bojazen za mladino, da jo bo kdo v prvih spoznavanjih svoje domovine odtujil jugoslovenstvu — je prestala. Pričakujemo, da bodo vsi roditelji, ki so bili v skrbeh za svojo deco, radostno podpirali nova jugoslovenska stremljenja narodnih učiteljev.

Verujemo, da bo naša deca vernejša jugoslovenstvu in da se ne bo zaklinjala po prislovcu: »Skin mi, babo, s čela oblak!«

»Riječ«, Zagreb, 29. avgusta 1931.

»Narodna Prosveta«, Beograd, 17. septembra 1931.

Prvi radio-tečaj za učiteljstvo Dravske banovine.

Tečaj je imel namen dati podlago šolskemu radiu v Dravski banovini. — Uspel je zelo ugodno. — Lepo število novih radio-amaterjev med učitelji. — Vsaka šola bo morala dobiti novo moderno učilo — radio-aparat.

Tečaj za radio-tehniko, ki ga je priredila kraljevska banska uprava, je obiskovalo 53 udeležencev iz 16 različnih srezov naše banovine. Tečaj se je vršil v fizikalni dvorani na I. državni realni gimnaziji v Ljubljani od 13. julija do 8. avgusta t. l. in sicer v večernih urah, ko je oddajala domača postaja. Skoraj vsi udeleženci so obiskovali poleg radio-tečaja še kak drug tečaj, ki se je vršil za učiteljstvo v Ljubljani v istem času, n. pr. tečaj za deška ročna dela, gospodinjstvi tečaj in drugi so bili zaposleni ves dan od jutra do poznega večera. Vodstvo tečaja je bilo poverjeno prof. Leopoldu Andréju, predsedniku oddelka za šolski radio pri sekciji JUU za Dravsko banovino.

Tečaj so obiskovali: 1. Azarova-Bahovec Ela, Kranjska gora, Radovljica; 2. Babnik Ivan, Boštanj, Krško; 3. Bahovec Anka, maribor, Ljubljana; 4. Baša Alojzija, Pertotič, Murska Sobota; 5. Belé Denise, Gorje, Radovljica; 6. Chvátal Franc, Krtna, Kamnik; 7. Clemente Avgustin, Zg. Dolina, Kranj;

8. Clemente Edvin, Banjaloka, Kočevje; 9. Čebihin Franc, Stari trg, Logatec; 10. Dolgan Josip, Planina, Logatec; 11. Fegic Bogomir, Ljubljana; 12. Grašič Franc, Iška vas, Ljubljana-okolica; 13. Gregorič Edvard, Ščavnica, Ljutomer; 14. Gruden Danica, Križevci, Ljutomer; 15. Hrast Alma, Cerklje ob Krki, Krško; 16. Jezeršek Ivan, Rovte, Logatec; 17. Junc Leopold, Komenda, Kamnik; 18. Kenda Franciška, Črmošnjice, Novo mesto; 19. Kočar Angela, Stopercé, Šmarje pri Jelšah; 20. Kogej Emilija, Trdkova, Murska Sobota; 21. Kogej Leopoldina, Tomišelj, Ljubljana-okolica; 22. Kraker Lado, Raka, Krško; 23. Kuntih Matilda, Trava, Čabar; 24. Legiša Hinko, Rajhenau, Kočevje; 25. Malič Justina, Bogojina, Dolnja Lendava; 26. Mihelič Ivo, Javorje, Litija; 27. Mokorel Viktor, Kropa, Radovljica; 28. Pagon Franja, Gornja Lendava, Murska Sobota; 29. Paljak Leopold, Ljubljana; 30. Pave Franc, Dolenja vas, Kočevje; 31. Pečenko Danilo, Vič, Ljubljana-okolica; 32. Perko Ivan, šolski upravi-

telj, Telčce, Krško; 33. Perko Marija, meščanskošolska učiteljica, Jesenice, Radovljica; 34. Pivk Tilka Čatež, Novo mesto; 35. Podgornik France, Rovte, Logatec; 36. Podgornik Josipina, Rovte, Logatec; 37. Ponikvar Stanislav, Sv. gora, Litija; 38. Razinger Lado, Ljubno, Radovljica; 39. Rudolf Ema, Cerknica, Logatec; 40. Rupnik Ivana, Kranjska gora, Radovljica; 41. Slana Marija, Hrastnik, Laško; 42. Suhadolc Peter, Videm ob Savi, Brežice; 43. Šest Anka, Št. Jernej, Krško; 44. Škafar Ivan, Tomišelj, Ljubljana-okolica; 45. Šteblaj Marija, Tomišelj, Ljubljana-okolica; 46. Tomažič-Peterhel Ljudmila, Šmarje-Sap, Ljubljana-okolica; 47. Tomé Ivan, Selca, Kranj; 48. Zupan-Perko Josipina, Dobovec, Krško; 49. Zavrtnik Elza, Senkov turn, Kamnik; 50. Zebrič Rosanda, Begunje, Radovljica; 51. Železnik Marjan, Sevnica, Brežice; 52. Žumer Anton, Žužemberk, Novo mesto; 53. Wagner Josip, Ljubljana.

Vsi so dobili obiskovalna spričevala.

Udeležba v tečaju je pokazala, da se učiteljstvo močno zanima za radio. Statistika poštne razstave na jesenskem velesojmu izkazuje 502 naročnika med profesorji in učitelji. To število je za začetek dovolj veliko, da se lahko polagoma prične s programom šolskega radija.

Namen tečaja je bil: 1. Udeležence prav poljudno — s primeri in poizkusi, a brez matematike — seznaniti z osnovnimi pojmi elektrotehnike, iz radio-tehnike pa omeniti le toliko, kar je potreba, da se razume delovanje enostavnih prejemnih aparatov.

2. Pokazati, da se da z radiem pričeti na prav primitiven način. Ni treba imeti na razpolago tisočakov, zadostujeta že 1 do 2 stotaka.

Namen tečaja je bil v polni meri dosežen. Metoda je bila jako praktična in zanimiva, ker je polagal predavatelj največjo važnost na poizkus. Predelana je bila sledeča snov:

Sorodni pojavi: zvonjenje, gledanje, žična in brezžična telefonija.

Iz statične elektrike: pozitivna in negativna elektrika, elekt. influenza, električno polje, kapaciteta, kondenzator, tok v leseni palici.

Iz magnetizma: magnet, magnetna influenza, magnetno polje.

Poštena beseda dnevnega lista o učiteljstvu.

Učiteljstvo in javnost.

Ni lahka in zavidanja vredna naloga, ki jo ima vršiti naše učiteljstvo. V šoli silni napor za mladino, ki je še mnogo pod vplivom v vojni nastale psihoze, izven šole več ko preveč zlohotne in le malo dobrohotne kritike, doma pa dostikrat težke skrbi za lasten dom, da mora v resnici imeti vsak učitelj mnogo idealizma, da kljub vsem težavam vrši svojo prosvetno misijo med narodom. A ta misija je z učiteljskim poklicem nerazdružljivo zvezana in kakor v vsej preteklosti, tako bo tudi v bodočnosti pričakovala javnost, da je učitelj prosvetni voditelj na deželi. Prav tako pa je tudi brez vsakega dvoma, da hoče učiteljstvo ostati tej svoji nalogi zvesto in da ni to le prazna beseda, dokazuje vse ogromno prosvetno in gospodarsko delo, ki ga vrši naše učiteljstvo po vseh naših narodnih društvih.

Zato gre tudi učiteljstvu za njegovo delo vse priznanje javnosti, ki se v glavnem te svoje naloge tudi zaveda. Toda treba je, da se javnost te svoje naloge zaveda še v večji meri, ker le tako bo učiteljstvu omogočeno, da postane res žarišče vsega prosvetnega dela in obenem stebel jugoslovenskega nacionalizma.

Politične razmere so nekoč skoraj onemogočale, da bi moglo učiteljstvo v vsem obsegu vršiti svojo izvenskolo nalogu. Kajti takrat, ko so imele besedo stranke, se je od učiteljstva v prvi vrsti zahtevalo, da je agitator za stranko. Kdor je bil strankarski priganjač, ta je bil od stranke nagrajen, kdor pa te ne baš ponosne naloge ni vršil, ta je moral biti pripravljen na marsikatero preganjanje. Ko pa se je režim menjal, je bil zopet v nevarnosti, da bo preganjan zato, ker je vršil to, kar se je od njega zahtevalo. Tako je bil podeželski učitelj v stalni nevarnosti, da bo imela vsaka sprememba režima zanj najtežje posledice in čisto varen je bil prav za prav le oni učitelj, ki bi se znal prilagoditi vsaki spremembi politične situacije, ki bi znal vsak hip menjati svojo barvo. Jasno je, da so takšne razmere morale nad vse slabo vplivati na učiteljstvo, ker že nihče ni več vedel, če mu bo v škodo prosvetno delo, ki ga vrši med narodom. V čast učiteljstvu je treba reči, da je učiteljstvo samo tudi še pravčasno spoznalo, kako velika nevarnost mu preti, če se ne bi emancipiralo od kvarnega vpliva strankarskega boja. Po težkih naporih se je ta emancipacija tudi posrečila in danes je vse učiteljstvo enotno združeno v svoji organizaciji in zato tudi dovolj močno, da se

iz dinamične elektrike: členi, baterija, akumulator, toplotni, kemični, magnetni učinki električnega toka, enote, Ohmov zakon, polnjenje akumulatorjev, mikrofoni, slušalo, zvočnik.

Iz nauka o valovanju: nihanje in valovanje.

Iz dinamične elektrike: magnetno polje tokovodnika, elektromagnetno polje, električna teorija, indukcija, samoindukcija, tuljave.

Iz radio-tehnike: nihajni krog, dva nihajna kroga, resonanca, ugaševanje antene in postaje, detektorski aparati, elektronke, avdion z reakcijo, ojačevala (s transformatorjem), elektrododa, omrežna anoda, aparat za direktni priključek na omrežje, izbira aparata za šolo, opis napak in motenj, elektronski generator, modulacija, opis domače postaje, bistvo televizije in zvočnega filma, ogled studija v Ljubljani in ogled oddajne postaje v Domžalah.

Predavalo se je 36 ur.

Iz predelane je jasno, da je vodja tečaja podal vso snov zaokroženo in v smislu sedanjega stanja radio-tehnike, udeleženci tečaja so dobili o vsem, kar nas sedaj zanima: radio, gramofonsko ojačenje, televizija in zvočni film, prave pojme.

Sestavljena aparata, detektorski aparat in avdion z reakcijo, sta montirana prosto na deski kakor naj bodo vsi šolski aparati, in bosta pri prihodnjih tečajih o radiu na razpolago.

Propagandni del je opravil isti predavatelj na podlagi člankov v tedniku »Radio-Ljubljana«, ker je v to določeni predavatelj prof. Niko Kuret odpotoval v Švico.

Glede prihodnjih tečajev za radio-tehniko bi bilo priporočati:

1. Da se tečaj osamosvoji in razširi zlasti v praktičnem smislu, tako da bo zaposloval udeležence ves dan deloma praktično deloma teoretično.

2. Da se uvede na učiteljsku v zadnjem ali predzadnjem letniku neobvezen pouk o radio-tehniki.

Ne samo radio, ampak zlasti nameravana splošna elektrifikacija naše banovine zahtevata nujno, da se spozna vse naše ljudstvo v prvi vrsti pa mladina z najprimitivnejšimi pojmi splošne elektrotehnike in specialne radio-tehnike.

loti samo svojega dela in da je samo v službi naroda in prosvetnega dela.

Če se je znalo osamosvojiti učiteljstvo od starih predsodkov, pa še ni mogoče reči, da se jih je znala čisto oprostiti tudi javnost. Še vedno je dosti ljudi, ki bi hoteli, da je učitelj samo organizator za to ali ono skupino, še vedno je dosti ljudi, ki ne morejo prav razumeti, da je pravo prosvetno delo mogoče le, kadar se vrši samo na narodni podlagi in kadar nima drugega interesa, kakor da koristi kralju, državi in narodu. Je pa še dosti drugih predsodkov, ki so krivi, da ni še prišlo do popolnoma harmoničnega sodelovanja med šolo in domom. Ni še čisto izginila ona stara miselnost, ko da se prosvetnega delavca sodi predvsem po njegovem socialnem položaju, ne pa po njegovem dejanskem delu. Tisto čisto starokopitno vihanje nosov še vedno ni čisto izginilo, pa čeprav je tako smešno, da si ga more dovoliti le človek brez vsakega okusa.

Je pa še dosti drugih vzrokov, da se še ni razvilo prosvetno delo na deželi — in tudi v mestih — do one višine, kakor bi bilo v interesu naroda. Vse te vzroke je treba počasi pričeti odpravljati, in sicer čisto po načrtu. Zato pa je tudi potrebno, da se z vse odkritosrčnostjo pogleda resnici v oči, in naj bi ta bila včasih še tako neprijetna. Prepričani smo, da se bo skupščina jugoslovenskega učiteljstva tudi s temi delikatnimi stvarmi bavila, želeli pa bi, da bi se prihodnja skupščina posvetila samu temu vprašanju: kako odpraviti vse težave, ki ovirajo učiteljstvo pri njegovem prostem in narodnem delu. Kakor smo že omenili, je velik del teh vzrokov na strani javnosti, toda nekaj jih je tudi na strani učiteljstva. Ta ugotovitev pa nima nobenega očitajočega namena, temveč naj bo samo vzpodbuda, da se doseže še večji napredek, kakor je že dosežen.

Zarišče prosvetnega dela in stebel jugoslovenske misli mora biti naše učiteljstvo. Nobenega dvoma ni, da naše učiteljstvo to tudi hoče biti, prav tako pa ni dvoma, da mora javnost učiteljstvo pri tem stremljenju podpirati. Javnost mora učiteljstvu dajati veselje do dela s tem, da ima smisel za učiteljske potrebe, učiteljstvo pa mora v javnosti s svojim delom vzbujati vedno novo spoštovanje. V tej harmoniji je jamstvo napredka in zato naj bo delu za ustvaritev te harmonije posvečena največja in prva skrb.

(Iz »Jugoslovana«).

Pedagoški tečaj v Mariboru.

(Konec.)

Gospod predavatelj nam je pozneje predaval tudi o notranjem ustroju češkoslovaških šol, na katerih igrajo posebno veliko vlogo takozvana društva učiteljev in staršev. Z rodiljskimi sestanki, ki se vrše ločeno po razredih, je doseglo novodobno šolstvo mnogo uspehov. Drugi važni činitelj je pedagoško nadzorstvo — ki tvori naravnost program češkoslovaškega šolstva. Saj stavlja kontrolno učitelja v ozadje, v ospredje pa nasvet — ki je najvažnejši. Ko nadzornik nadzoruje, razglablja z učiteljstvom o šolstvu. Ni nadzornik, temveč svetovalec in prijatelj učiteljev. Predaleč bi me zavedlo, če bi hotel opisati ves notranji ustroj tega šolstva, s katerim je učiteljstvo napravilo v dveh letih korak za 20 let naprej.

Po njegovem predavanju se je razvila živahna debata, ki je bila silno zanimiva in je imela le to napako, da ji je bila dorasla le mala družinica poslušalcev, ki se je zadnje zgrnila okoli g. predavatelja, ki je na vsa vprašanja odgovarjal s prepričevalno jasnostjo.

Po debati se je g. nadzornik Senkovič g. predavatelju najlepše zahvalil in izražajoč željo, da ga kmalu zopet vidimo med seboj — ali pa mi pridemo na Češkoslovaško, kjer si bomo lahko ogledali napredek njihovega šolstva, o katerem nam je g. predavatelj povedal toliko zanimivega.

Zvečer je priredil ozek krog predavateljevih čestilcev z g. predavateljem sestank, kjer je g. predavatelj odgovoril še na razna zanimanja vzbujajoča vprašanja.

Drugi dan dne 25. avgusta je predaval dr. Werthmann z Dunaja o strnjemem pouku.

Kot dr. Prihoda prejšnji dan, tako je dr. Werthmann podal tudi tega dne najprej nekoliko zgodovinskega razvoja šolstva v splošnem, stavljač mu ob strani njegove vrline in napake ter pokazal na teorijo in prakso strnjene pouka, ki ni mogel priti v šolah toliko časa, dokler so stivali v njega sredino ideje pouka — ne pa otroka samega.

Opomnil je, da so vladala glede strnjene pouka razna nesporazumjenja in obznanja, kako ga razumejo vsak po svoje: Klemm, Seyfert in Bertold Otto.

Postavil je nato poslušalce pred tisti moment, ki je spremenil Avstrijo čez noč iz svetovne monarhije v malo — v socialistično državo.

Učiteljstvo izobrazeno po načinu, ki je bil star skoro 50 let — je imelo zastarelo naobrazbo, ki v novodobno poveljno življenje ni več spadala. Čutilo je splošno kulturno potrebo zgraditve šolstva v popolnoma novodobnem smislu.

Podal je nato potek poskusa reforme avstrijskega šolstva, ki ga je izvedlo učiteljstvo s svojim prizadevanjem in sodelovanjem staršev, kajti vsi dobri poskusi se razbijejo največkrat na nerazumevanju staršev. Zborovanja staršev so bila tista moč, ki je novo šolstvo popularizirala. Starši so prihajali pogosto celo v šolo k pouku.

Za ta novi pouk je hotelo biti pripravljeno tudi učiteljstvo, katerih nekaj je uživalo pred vojno — nekaj pa vojni učiteljski izobrazbo. Staro učiteljstvo je postajalo vedno starejše, mlajše pa ni dobivalo nastavitve. Poleg tega je vsled zmanjšanja države postalo več učiteljsva nepotrebnega.

In na teh žalostnih razmerah se je začela tudi reforma učiteljske izobrazbe.

Bivši učitelj in prvi prosvetni minister Otto Glöckel je tolmačil socialne reforme in preoblikovanje avstrijskega šolstva — šolski praktiki in starši so z vnetim delom

ustvarili novo šolo, za katero so delali poskuse 5 do 6 let in za katero se danes zaničajo vsi, ki hočejo biti v pedagogiki moderni. Otroke so razdelili v bolj nadarjene in manj nadarjene in tako na osnovni šoli zasnovali dva oddelka. A za bolj in B za manj nadarjene, takozvani A-Zug in B-Zug. Šole so razdeljene v osnovne (Grundschule), glavne (Hauptschule), srednje (Mittelschule) in visoke (Hochschule).

Na osnovni šoli n. pr. na Dunaju dobe otroci vse: zvezke in knjige, ki jih ni malo in tudi druge potrebščine, ki jih potrebujejo za šolo.

Z novo osnovno šolo je bilo treba tudi novega gesla.

In to je: Ves pouk iz otroka in ta zahteva tri osnovna načela: 1. domačinske stalnosti, 2. strnjene pouka in 3. samopouka.

Otroci delajo samostojno. Pouk se navezuje na najbližjo otrokovo okolico. Posebno se pa ozira na otrokove doživljaje in samostojno opazovanje. Začetni pouk se zato prične v narečjih.

Predavatelj je nato navedel za vsako posamezno leto in vsak posamezni predmet število tedenskih ur, potem pa obdelal način in obseg pouka nekaterih predmetov.

Popoldne so prišli v dvorano učenci manjšinske šole v Mariboru, ki so bili razne starosti. Z njimi je dr. Werthmann praktično preizkusil moderni strnjeni pouk. Z otroci je obravnaval temo: Kako smo potovali nekaj in danes. Otroci so izdelali nekaj načrtov za potovanje iz Maribora na Dunaj. Pouk je bil zanimiv, vendar meni ni nudil nič novega.

Debata je pokazala, da tudi za nekatere druge ne. Iz nje se je razvidelo, da mnogo naših tovarišev izvaja to novo metodo tudi po naših šolah. Te metode pouka so nam več ali manj znane — mnogim še posebno zato, ker so se udeležili tudi pedagoških študijskih potovanj na Dunaju in si tam na lastne oči ogledali novodobno moderno avstrijsko šolstvo.

Popoldne istega dne je nastopila simpatična zdravnica dr. Winterjeva, ki je s svojim predavanjem pokazala izredno visoko zanimanje za pereča vzgojna vprašanja.

Besede so ji žuborele iz ust, omamljala nas je blagovročnost bratskega jezika, očarala nas je z dovršenim referatom o individualni psihologiji v praksi.

Predavateljica je pokazala, da ni samo zdravnica teles in duš, temveč tudi vzgojiteljica mladine.

Dokazala nam je, da le individualna psihologija tvori lahko temelj moderni vzgoji. Le z njeno pomočjo nam je mogoče dvigati malodušne, le z njo zadržujemo nepravilni duševni razvoj bahačev in onih, ki se prečenjujejo.

Koliko vzgledov nam je podala iz svoje prakse na zagrebški posvetovalnici za otroško vzgojo.

Absolutno odklanja vedno opominjanje in zameritve telesno kazni. Malodušnim treba poguma, potrebni so vzpodbude in dviga. Bahači potrebujejo umerjenosti. Povsod vladaj ljubezen in prizanesljivost. Tako izginijo iz naših šol manjvredni in zanemarjeni — ne bo več kandidatov za oslovsko klop.

Ga. predavateljica je kritično ocenila neuspehe srednje šole in dokazala neupravičenost sedanjih disciplinskih predpisov, ki vzbujajo v mladih dušah odpor in povzročajo mnogo slučajev nerazumevanja in duševne apatije. Neuspeh v srednji šoli ni kriva osnovna šola, kriv je temu prepad, ki zija med obe-

zaslugi kuhanja. — Če se nam je kuha posrečila in je kritika po kosilu dobro izpadla, smo kvitirale pohvalo vse, ki smo bile pri isti skupini, v nasprotnem slučaju so pa bile krive tiste, ki so najbolj mešale!

No, jaz se nisem preveč vmešavala in to iz trojne previdnosti:

1. da se ne bi opekla, ker smo kar cele tenderje premoga nalagali na ognjišče.

2. da ne bi kaj pripekla — ali da rabim kuharsko-strokovni izraz — prismočila, kar se ti lahko pri najbolj nedolžnem razgovoru s tovarišico zgodi, in

3. sem opazila, da so bile tiste, ki so kazale veliko zanimanja, močno utrujene, tako da se jim niti peti ni ljubilo, ko je nas druge žilca prijala.

Peti pa znajo naša dekleta, peti! Takrat se je kar samo kuhalo!

Najbolj prijetno je postalo v kuhinji okrog 12 ure, ko je kosilo bilo že skoraj gotovo in miza pogrnjena.

Zjutraj, da bi bili videli naše tovarišice! Z resnim obrazom so sledile razlagi jedilnika in z istotako resnim licem in nedostopno držo so šle na delo ter tiho prinašale skupaj moko, maslo, sladkor, dišave... ter tehtale in mešale. Mešati se mora dosti, da se peni. Pri tem začnejo roke boleti in vroče ti postane, da ti lica žarijo.

To vse sem opazovala od strani, ker se iz same miroljubnosti nisem hotela vmešavati. Saj sem že zgoraj povedala, da se ne vmešavam rada. Pa če me je kdaj usoda zatekla, da sem dejansko pokazala svojo umetnost v kuhanju, so me kmalu rešile spretnejše roke, češ, da se ne bom preveč utrudila.

Jaz sem jim verjela (dekletom namreč) in se z zadoščenjem oddahnila. Tako pa tudi niso tovarišice nikoli mene pogledale, če se

Reliefni zemljevid Bleda in okolice za šole.

Učiteljski dom v Mariboru je izdal prvo domačo stensko šolsko sliko »Bled in okolica«. Slika obsega ves Gorenjski kot Julijskih Alp in velik del Karavank in bo našim šolam izvrstno služila kot učilo o najlepšem delu naše zemlje. Obenem pa bo po svoji pestri izdelavi v okras ne samo šolam, ampak tudi privatnikom in vsem institucijam, ki so v zvezi s tujskim prometom. Slika je napravil po reliefu Gorenjske v ljubljanskem muzeju g. Vokač, natisnila pa jo je litografija Mariborske tiskarne. Velikost ji

je 70:90. Cena je dokaj nižja od podobnih inozemskih izdelkov. S trakom obrobljena in s palicami opremljena stane namreč le 60 Din, brez palic pa 50 Din. Razpošilja jo Učiteljski dom v Mariboru v posebnih ovitkih, tako da jo dobi naročnik nepoškodovano. Dobiti jo je pa tudi v vseh večjih knjigarnah. Kakor čujemo, izide v isti zalozbi še nekaj stenskih šolskih učnih slik iz drugih področij. Ta korak je le pozdraviti. Vsaka šola mora imeti ta zemljevid.

ma šolama. Krivda je v sistemu, ki ustvarja med osnovno in srednjo šolo nepremostljive difference. Ako bi vladalo v srednjih šolah toliko razumevanja za otroško dušo, kakor ga najdemo pri učiteljstvu osnovnih šol, pa bi bilo za mladino bolje. Tako je govorila ga. predavateljica in nam razgalila našo rakano vzgojo — nepoznanje otroške duše, našo napako neprestanega discipliniranja in kaznovanja. Predavala je o tem tudi zadnji dan dopolne in živahna debata, v kateri so se govorniki dotikali vseh perečih vzgojnih vprašanj, je dokazala, kako je ga. zdravnica globoko posegla v naše vzgojne probleme in nam pokazala pot k zmiselnim, modernim pedagoškim in psihološkim načelom odgovarjajoči mladinski vzgoji.

S tem je bilo konec njenih duhovitih odgovorov na stavljen vprašanja. Pripominjam, da je bil ves njen nastop tako dovršen, vsebinsko tako aktualen in brez vsake učenjaške stilistične navlake, da ji ostanejo udeleženci hvaležni za vedno.

Popoldne — zadnji dan je govoril še tov. strokovni učitelj Franc Martinc o individualni psihologiji v šolski praksi.

Odprl nam je področje, iz katerega je dokazoval, kako vpliva okolica na otroke, ki se hočejo uveljavljati, a ne najdejo razumevanja pri vzgojiteljih. Zato se ne morejo znajti v človeški družbi kot njeni polnovredni člani in se nam izgubljajo in propadajo.

Koncem predavanja je tov. Osterc povzel glavne misli vseh predavateljev in izvaljal iz njih zaključke, našim kulturnim, socialnim in gospodarskim vzmeram primerne.

je pri kritiki vprašalo, kdo je preveč ali premalo solil. Bila sem vedno neprizadeta in tako sem lahko s najnedolžnejšim obrazom gledala po mizi in tovarišicah.

Ker sem torej veliki del prakse prepuščala svojim marljivim tovarišicam, sem se pa tembolj v duhu bavila s kuhanjem. Skušala sem vse to cvrenje in vrenje, kuhanje in dušenje spraviti v sklad z življenjskim, posebno z vitamini. Poznamo že namreč 4 vitamine: A, B, C in D, ki so v človeški prehrani jako važni. Če enega manjka, potem tudi človeku nekaj manjka, in zato se mi je problem zdel dovolj važen, da se z njim ukvarjam... Po vsestranskem opazovanju in premišljevanju se mi je posrečilo dognati, da smo res v vsakem jedilniku te 4 vitamine dobile na mizo.

Ni čuda, da smo uspevale!

No, neveste niso uspevale, tega ne morem reči!

To pa zato, ker so se preveč trudile in so si hotele prilastiti znanje kar celega jedilnika. To pa ne gre in ima tudi ljubezen svoje meje!

Me druge, ki si nismo mogle dati sladkega imena »nevesta«, pa smo ostale skromne pri oni jedi, kamor smo po skupini spdale. In to je red! — Tako si tudi udov nisem preveč pretegnile, kar je bilo opaziti pri nevestah — in le tako je bilo mogoče zdržati 2 tečaja.

Moji znanci doma kar niso mogli razumeti, kako sem kljub svoji slabotni konstituciji prišla še tako cela domov. Zaključila sem tečaj z dvadnevno partijo na visoko Pohorje. Znanec pa sem povedala, da so me moje dobre lastnosti, kakor zmernost in skromnost ohranile živo.

S tem je bilo konec pedagoškega tečaja in odhajali smo polni optimizma in načrtov za bodočnost.

O sklepu omenjam še, da je prvi dan ob začetku predavanja pozdravil navzoče v imenu JUU tovariš Petrovec Ciril, želeč tečaju najboljšega uspeha.

Zivahne debate so se pa nadaljevale še zvečer v prijateljski družbi, kar je ponoven dokaz, kako globoko je zaoral tečaj v našo pedagoško njivo.

LISTEK

R. G.:

Refleksi iz gospodinjskih tečajev.

Takole — v uri tihe nemotenosti so mi prišli prijetni spomini in se izlili v pero...

Minile so počitnice in z njimi tudi izobraževalni tečaji za učitelje(ice). Tovariši in tovarišice se vračajo na svoja službena mesta z novimi stremljenji, z ojačeno voljo in s pomnoženim znanjem!

To je krepka zavest!

Učiteljice smo po večini posečale gospodinjske tečaje, ki smo jih letos imele kar pet, in sicer 3 strokovne ali praktične in 2 metodična ali teoretična. (Treba bo urediti terminologijo!)

Nekatere smo bile za stvar tako navdušene, da smo kar zaporedoma obiskovale strokovni in nato še metodični tečaj. Brez zadnjega namreč ne moreš otvoriti gospodinjsko-nadaljevalne šole.

In zato smo šle!

Šle z novim pogumom v novi tečaj.

Pa nam ni žal! Predavanja v teoretičnem tečaju so bila lepa, prežeta ljubezni in navdušenja za predmet od strani predavateljev.

V praktičnem tečaju smo kuhale in pekale, da so se prijetne vonjave razširjale skozi okna na vrt in daleč tja na cesto. Kot lepa pesem!

Bilo nas je malo preveč in tako smo druga drugi jemale kuhlo ali valjar iz rok, da smo bile tako po močnostih vse soudeležene na

zaslugi kuhanja. — Če se nam je kuha posrečila in je kritika po kosilu dobro izpadla, smo kvitirale pohvalo vse, ki smo bile pri isti skupini, v nasprotnem slučaju so pa bile krive tiste, ki so najbolj mešale!

No, jaz se nisem preveč vmešavala in to iz trojne previdnosti:

1. da se ne bi opekla, ker smo kar cele tenderje premoga nalagali na ognjišče.

2. da ne bi kaj pripekla — ali da rabim kuharsko-strokovni izraz — prismočila, kar se ti lahko pri najbolj nedolžnem razgovoru s tovarišico zgodi, in

3. sem opazila, da so bile tiste, ki so kazale veliko zanimanja, močno utrujene, tako da se jim niti peti ni ljubilo, ko je nas druge žilca prijala.

Peti pa znajo naša dekleta, peti! Takrat se je kar samo kuhalo!

Najbolj prijetno je postalo v kuhinji okrog 12 ure, ko je kosilo bilo že skoraj gotovo in miza pogrnjena.

Zjutraj, da bi bili videli naše tovarišice! Z resnim obrazom so sledile razlagi jedilnika in z istotako resnim licem in nedostopno držo so šle na delo ter tiho prinašale skupaj moko, maslo, sladkor, dišave... ter tehtale in mešale. Mešati se mora dosti, da se peni. Pri tem začnejo roke boleti in vroče ti postane, da ti lica žarijo.

To vse sem opazovala od strani, ker se iz same miroljubnosti nisem hotela vmešavati. Saj sem že zgoraj povedala, da se ne vmešavam rada. Pa če me je kdaj usoda zatekla, da sem dejansko pokazala svojo umetnost v kuhanju, so me kmalu rešile spretnejše roke, češ, da se ne bom preveč utrudila.

Jaz sem jim verjela (dekletom namreč) in se z zadoščenjem oddahnila. Tako pa tudi niso tovarišice nikoli mene pogledale, če se

je pri kritiki vprašalo, kdo je preveč ali premalo solil. Bila sem vedno neprizadeta in tako sem lahko s najnedolžnejšim obrazom gledala po mizi in tovarišicah.

Ker sem torej veliki del prakse prepuščala svojim marljivim tovarišicam, sem se pa tembolj v duhu bavila s kuhanjem. Skušala sem vse to cvrenje in vrenje, kuhanje in dušenje spraviti v sklad z življenjskim, posebno z vitamini. Poznamo že namreč 4 vitamine: A, B, C in D, ki so v človeški prehrani jako važni. Če enega manjka, potem tudi človeku nekaj manjka, in zato se mi je problem zdel dovolj važen, da se z njim ukvarjam... Po vsestranskem opazovanju in premišljevanju se mi je posrečilo dognati, da smo res v vsakem jedilniku te 4 vitamine dobile na mizo.

Ni čuda, da smo uspevale!

No, neveste niso uspevale, tega ne morem reči!

To pa zato, ker so se preveč trudile in so si hotele prilastiti znanje kar celega jedilnika. To pa ne gre in ima tudi ljubezen svoje meje!

Me druge, ki si nismo mogle dati sladkega imena »nevesta«, pa smo ostale skromne pri oni jedi, kamor smo po skupini spdale. In to je red! — Tako si tudi udov nisem preveč pretegnile, kar je bilo opaziti pri nevestah — in le tako je bilo mogoče zdržati 2 tečaja.

Moji znanci doma kar niso mogli razumeti, kako sem kljub svoji slabotni konstituciji prišla še tako cela domov. Zaključila sem tečaj z dvadnevno partijo na visoko Pohorje. Znanec pa sem povedala, da so me moje dobre lastnosti, kakor zmernost in skromnost ohranile živo.

Imajo namreč moji znanci in jaz žalostne izkušnje: Nekoč sem se vpisala v mizarjski tečaj, ker sem se hotela naučiti žagati, oblati in zabijati. Žagali in oblati smo tri dni, moja deska je bila ravna in gladka, a jaz sem morala podolgem leči v postelj in uravnavati svoje ude in mišice. S tem večjim obudovanjem so me to pot sprejeli, ker sem držala napor dveh tečajev. Poleg tega uživam priznanje, da sem žrtvovala počitnice v bodoči prid in blagor slovenske kmetice Naj bo! —

No, počitnice nisem žrtvovala! Ne mogla bi jih lepše preživeti!

Imajo ti tečaji nekaj na sebi! Prideš v prijetno družbo veselih in dobrih tovarišic, se razvedriš in postaneš mlada. Četudi nisi štiri križe in sive lase, se ti zdi, da postajaš od dne do dne mlajša in to na duši in telesu.

To je pomlajevanje, ki bi ga priporočala marsikateri starejši, pa tudi mlajši tovarišici, ki misli, da ji življenje ničesar več ne nudi. »Človek postane šele v družbi človek!« Te besede mi prihajajo ob teh spominih na misel.

V takem skupnem žitju šele spoznaš, v kolikor si tovariš in prijatelj, koliko prožne sile imaš, da se prilagodiš različnim ljudem in okoliščinam. Imaš prijetno priliko, da čutiš dobroto in prisrčnost tovarišic, ki te obdajajo. Mene vsaj ni nobena razočarala. Nasprotno moram priznati, da so mi pustile vse lepe spomine, ki jih bom rada obujala. Posebe se rada spominjam tovarišice Anke, ki vedno zadene žebelj na glavo in ki nas je s svojim dobrodušnim humorjem prijetno zabavala. Morda se še v kakem tečaju srečamo!

Učiteljska tiskarna priporoča nove zvezke vsem osnovnim in viš. narodnim šolam.

Učiteljem in učiteljicam, ki poučujejo srbohrvaščino!

Tovarišice in tovariše, ki poučujejo srbohrvaščino, opozarja sekcija, da je prišlo Jugoslovensko učiteljsko združenje v Beogradu izdajati svoj mladinski list z imenom „Jugoslovenec“.

Gospod minister prosvete je s svojim odlokom O. N. br. 65.925 od 11. sept. 1931. odobril, da smejo učitelji ta list uporabljati in ga razpečavati v šolah.

List bo izhajal mesečno na 20 straneh in bo tiskan v latinici in cirilici. Letna cena listu je 10 Din, mesečna cena 1 Din, ki je pa vezana samo na naročila preko šolskih upraviteljev. Naročnino je poslati istočasno z naročilom. Naklada lista znaša 50.000 izvodov. Naslov uprave in uredništva je: „Jugoslovenec“ — Beograd, Kralja Milutina ulica br. 66. Pri naročilih je točno navesti naslov in zadnjo pošto.

Udruženje računa v prvi vrsti na učitelje, ki poučujejo srbohrvaščino, da bodo pri pouku srbohrvatskega jezika uporabljali kot čtivo list „Jugoslovenec“.

Iz tega razloga se obrača do njih, da takoj zberejo naročnino in pošljejo naročilo preko šolskega upraviteljskega na gori navedeni naslov, ker je prva številka že v tisku. Udruženje računa, da bo vsak razred naročil najmanj po 4 izvide lista.

Udruženje je prepričano, da se bo učiteljstvo odzvalo in bo podprlo prvi list, ki je namenjen mladini vse Jugoslavije ter bo šlo v to svrhu krepko na delo.

Jugoslovensko učiteljsko združenje — sekcija za Dravsko banovino v Ljubljani,

dne 22. septembra 1931.

Predsednik:

Dimnik Ivan, s. r.

Tajnik:

Kobal Josip, s. r.

Znižanje osebnih draginjskih doklad aktivnim uradnikom

s 1. oktobrom 1931. po uredbi z dne 21. septembra 1931.

Položajna skupina	Osebnostne draginjske doklade								
	po § 22. U. Z.			po novi uredbi			se zmanjšajo		
	v drag. razredu			v drag. razredu			v drag. razredu za		
	I.	II.	III.	I.	II.	III.	I.	II.	III.
V.	1250—	1100—	1000—	1000—	850—	750—	250—	250—	250—
VI.	1200—	1050—	950—	1000—	850—	750—	200—	200—	200—
VII.	1150—	1000—	900—	1000—	850—	750—	150—	150—	150—
VIII.	1100—	950—	850—	975—	825—	725—	125—	125—	125—
IX.	1050—	900—	800—	950—	800—	700—	100—	100—	100—
X.	1000—	850—	750—	925—	775—	675—	75—	75—	75—

Pripravnikom

se znižajo plače s 1. oktobrom 1931. po proglašnem zakonu tako:

Pripravnikom	V draginjskih razredih								
	I.	II.	III.	I.	II.	III.	I.	II.	III.
	od Din			na Din			za Din		
VIII. skupine	1850—	1650—	1550—	1700—	1550—	1450—	150—	100—	100—
IX. skupine	1550—	1400—	1300—	1470—	1320—	1220—	80—	80—	80—
X. skupine	1400—	1250—	1200—	1330—	1180—	1130—	70—	70—	70—

Poleg plače prejema pripravniki rodbinsko draginjsko doklado

Upokojencem, ki niso imeli specialnih doklad, vstevnih v pokojnino, se prejemki ne znižajo.

Obrambni vestnik.

—ob. »Slovenec« priobčuje v šte. 215. od 23. septembra 1931.:

»Kaj pravite?«

»Zgodilo se je nekje v Sloveniji — kje, je postranska stvar. — Vršila se je tombola, navadna, kakršnih je mnogo pri nas. Za uspešnost tombole so potrebni ljudje, ki prodajajo tablice. Teh je dosti in tudi učiteljstvo je zaposleno s prodajo. Z večjim ali manjšim uspehom, kakor je pač iznajdljivost posameznika združena z ljudskim razpoloženjem in denarjem. Do sem vse kakor po navadi. Toda ta iznajdljivost je našla povsem nova pota za prodajo. Nekdo je sprožil veliko idejo: Tablice naj bi se prodajale otrokom v šoli. Drugi pa je še pripomnil, naj otroci priporočajo doma staršem nakup teh tablic, pa bodo dobili potem kakšen zvezek med letom zastoj. Mimo grede — so to zvezki, katere kupi šolski odbor, recte, občina — za revne učence.

Sporočam Vam to, g. urednik, ker se mi zdi to naravnost sijajna ideja. Ali bi ne kazalo to upeljati v vse naše šole? Šolski odbori itak povsod kupijo nekaj zvezkov za brezplačno razdelitev. Kako sijajne perspektive se nam odpirajo za razne prodajne in zbiralne akcije, posebno v sedanjih velikih krizih.

In vzgojni moment! Splošno poudarjamo, da nam, severni veji jugoslovanskega naroda, manjka praktičnega trgovskega duha, da se ne znamo znajti v vsakem položaju. Ali bi ne bil to prvi korak k temu

praktičnemu pouku? Če so prizadeti revnejši, ki ne morejo kupiti, pa so prikrajšani pri zvezkih, nič ne škoduje.

Bojim se samo, da ne bi dal iznajditelj te svoje iznajdbe patentirati, kar bi splošno razširjenje gotovo oviralo. Pa možak je skromen, idealen, požrtvovalen in kaj takega ne bo storil, zato bi bilo priporočati drugo listom — posebno »Učiteljskemu Tovarišu« — naj to ponatisne, kar bo gotovo pripomoglo k čimprejšnji splošni izvedbi.

»Pravimo, da ni prav — če je tako. Ker pa je bil izrečen a, naj povemo mi še b: Zgodilo se je nekje v Sloveniji — kje je postranska stvar — da g. katehet prodaja in ponuja otrokom v šoli razne liste ter jih nagovarja, da starše animirajo na naročbo... — in »Slovenec« tega ne objavlja, da bi opozarjal oblast na to, kakor je to storil v gornjem slučaju... — Kaj pravite?!

DVE POROČILI.

KAKO SE DANES GODI KMETU.

Svetina pri Celju.

Znano je, da je danes več ali manj vsakemu delavnemu človeku življenje trdo in neprijazno, a največji siromak je sedaj gotovo kmetski človek. — Tam na visokih bregih nad Celjem je majhna občina Svetina, ki šteje 580 duš. Ze po svoji legi je taka, da so njeni prebivalci obsojeni k več kot navadnemu naporu in trpljenju pri pridobivanju vsakdanjega kruha; toda v zadnjem času pa so se nadloge in stiske nad nami tako zgostile, da je primerno in pravično,

da o njih izve tudi širša javnost! — Do 15. avgusta smo od davčne oblasti dobili termin za vplačilo tekočih davkov, a denarja ni mogoče od nikoder dobiti: les, ki je doslej bil v teh bregovih skoro edino prodajno blago, je v ceni tako padel, da se ne krijejo več niti delovni stroški; namiznega sadja nimamo, ker v teh visokih legah ne rodi; živina je pod vsako ceno. Dne 16. avgusta pa smo dobili od oblasti nov plačilni nalog: banovinski kuluk v znesku 60 do 120 Din za posameznega posestnika. Da bo pa mera stisk polna, smo tudi te dni dobili obvestilo, da znaša doklada za zgradbo, oziroma preuredbo tukajšnje šole celih 1921%, beri in reci: en tisoč devetsto dvajset en odstotek, tako da bo n. pr. samo eden tukajšnjih posestnikov moral za šolo plačati 24.000 Din. Svetinčani smo in hočemo biti dobri in zvesti državljanji ter radi izpolnjujemo svoje to zadevne obveznosti, a sedaj naj vsak pravično misleči človek razsodi, ali je v takih razmerah še mogoče živeti!

»Slovenec« z dne 28. avgusta 1931., šte. 193. (Podčrtalo uredništvo)

NAŠ POROČEVALEC.

Šola v Svetini je bila zidana leta 1876. za župnišče in pozneje preurejena za šolske potrebe. Ima eno učilnico 36 m², v kateri se poučuje istočasno nad 60 otrok. Vsako leto ostane doma povprečno 15 do 20 otrok, ker ni mogoče sprejeti vseh zaradi pretesnega prostora. Letos bi imelo biti v prvem razredu 74 otrok. Povprečno število šolodolžnih otrok znaša že desetletja 130. Misel na razširjenje šole ni šele od danes ali včeraj, ampak se plete zadeva že od leta 1904. dalje. Sedanje šolsko poslopje ne odgovarja niti najprimitivnejšim higienskimi zahtevam. Vsa stavba je v takem stanju, da se streha že na več mestih vdira, tramovje je vse preperelo. O kakem odlašanju popravila ne more biti govora.

Decembra lanskega leta je bil komisijski ogled. Zastopnik banske uprave je v največji meri upošteval takrat izrečene želje občinskih zastopnikov. Ugodilo se je, da bo šola le dvorazredna in ne trirazredna, kakor bi morala biti z ozirom na število otrok. Obljubljena je bila banovinska in državna pomoč. Komisijske stroške je plačala banovina. Načrte in proračun je izdelala banska uprava popolnoma brezplačno. Upoštevalo se je pri tem tudi dejstvo, da ima občina lasten gozd in zato lahko prispeva k stavbi z lesom. Zato bo nadzidano nadstropje icesene konstrukcije. Prostori so odmerjeni v novem načrtu na najnujnejšo potrebo in se ni upošteval člen 14. zakona o zdravstveni zaščiti učencev. Vsi občinski zastopniki so bili s to odločitvijo popolnoma zadovoljni in naravnost presenečeni nad uvidevnostjo in dobrohotnostjo oblasti.

Ko je banska uprava izdelala načrte in proračun, je bilo potrebno vložiti prošnjo za državno in banovinsko podporo. Kot priloško k tej prošnji je treba izpolniti posebno razpredelnico z navedbo davčne moči in sedanje obremenitve prebivalstva. Navesti je nadalje v razpredelnici, za koliko bi se morale zvišati doklade, če bi občina sama imela prispevati k stroškom za zidanje. Te doklade bi znašale v našem slučaju 1920%, in še to le v primeru, če bi bilo dopustno izterjanje v enem letu, kar pa absolutno ne gre in oblast ne dovoli. Ne odgovarja torej resnici niti najmanj, da je občina, ki se komaj preživlja, dobila predpisano 1921% občinsko doklado za zgradbo šole.

Višina odstotka 1920% predstavlja torej le razmerje namišljene obremenitve, do katere bi prišlo, če bi ne prispevala za zgradbo šole ne država, ne banovina in bi občina ne imela lastnega materiala na razpolago, in še to le v slučaju, če bi občina hotela kriti stroške z dokladami na davke v enem samem letu. Te podatke je moral dati občinski odbor le kot priloško k prošnji za državno in banovinsko podporo, da ima oblast jasnejši pregled pri podeljevanju podpor.

Mladinska Matica.

Seja posvetovalnega odseka Mladinske Maticе.

V nedeljo 13. t. m. od 8. ure do 12. ure se je vršila seja posvetovalnega odseka Mladinske Maticе. Prisotni so bili odborniki Mladinske Maticе in vsi člani posvetovalnega odseka. Sejo je vodil tov. Skulj.

Dnevni red:

1. Tajnikovo poročilo.
2. Upravnikovo poročilo.
3. Uredniško poročilo.
4. Triletni književni program.
5. Predlogi.

Po pozdravnem govoru predsednika je podal tov. Širok tajnikovo poročilo, kjer se je dotaknil vsega dela Mladinske Maticе v tem letu in obenem omenil vse važne sklepe sej. Ker je bilo to povečini že objavljeno v našem listu, ne bomo več tega ponavljali. Omenimo naj le, da se nam obeta živahno leto dela. Tajništvo je že prišlo nekaj rokopisov, mnogi pisatelji pa so sporočili, da se mislijo udeležiti tekmovanja za razpisane nagrade.

V debati o tajniškem poročilu se je sklenilo, naj se važnejši sklepi sej objavijo tudi v drugih listih tako, da bo informirana o delu Mladinske Maticе tudi širša javnost.

Upravnikovo poročilo. Tov. Hreščak poroča, da je glavna naloga uprave, da obdrži doseženo število naročnikov. Pri »Našem

rodu« ni kot pri drugih listih, ki določijo takoj v začetku naklado in se te naklade držijo skozi vse številke. Pri »Našem rodu« se število naročnikov izpreminja od meseca do meseca. Po izkušnjah pa, ki se jih je pridobil dosedaj, vidi, da bo treba več riskirati. — Mnogo zamudnega dela in mnogo zmešnjav je vsled povrsnega naročanja. Zaradi tega opozarja vse učiteljstvo na okrožnico, ki se je razposlala te dni na vse šole. Če se bodo ravnali vsi po njej, bo prihranjena tako upravi kot naročnikom marsikakšna neprilika. — O fuziji »Našega roda« z »Mladinsko Matico« nima več smisla razpravljati. Fuzija se je izkazala uspešna in zato ostane nemo pri njej. — Glede izrednih publikacij, ki jih Mladinska Matica že toliko časa objavlja, je mnenja, da se letos morajo izdati. S številkami je nato dokazal, da te publikacije ne pomenijo za Mladinsko Matico nikak riziko, ampak bo imela Mladinska Matica pri najmanjši agitaciji učiteljstva z njimi poleg moralnega tudi materialni uspeh.

Pri debati o upravnikovem poročilu se je sprejel predlog, da naj se dobi na šolah, kjer ni zaradi brezbriznosti upravitelja, še nič naročnikov, kak agilernejši učitelj tiste ali bližnje šole, ki bi prevzel nabiranje naročnikov.

Za izredne publikacije se je sklenilo posluževati se reklame v dnevnem časopisu, obenem pa se je sprejel tudi predlog, da se tiskajo posebni reklamni lističi, ki se razdelijo med otroke.

Glede cene za knjige izrednih publikacij Mladinske Maticе prepušča posvetovalni odsek odboru, da jih določi po lastnem predudarku, vendar naj knjige ne bodo predrage.

Knjige naj se izdajo broširane, dalje vezane v polplatno in v platno. Cena knjigam izven subskripcije se zviša za 50%.

Urednikovo poročilo. Tov. Ribičič je poročal v kratkem sledeče: »Naš rod« se spremeni letos na zunaj in na znotraj. Nazunaj, ker bo imel vse leto iste platnice, na znotraj, ker se nam je posrečilo pridobiti mnogo novih pesnikov, pisateljev in ilustratorjev. Naslovna stran bo sicer preprosta, a okusno dekorativno delo. — Vsebinsko bo tudi letos list razdeljen na dva dela, za najmanjše in za starejše. Nov pa bo v listu letos dramatični kotic, ki ga bo vodil režiser in igralec g. Skrbinek in na novo bodo tudi vpeljana vprašanja in odgovori. Gledal bo, da bo list ugajal, in da bo vsebinsko in ilustrativno pester in bogat.

Pri razpravi o urednikovem poročilu se je odobrilo, da bodi naslovna stran enotna za vse leto. V rubriki »Vprašanja in odgovori«, naj odgovori sledijo takoj vprašanjem, vendar pa naj stavi urednik v vsako številko po eno zamotano vprašanje, ki naj je poskusijo otroci rešiti do prihodnje številke. Iz ekonomskega stališča naj se del platnic uporablja za inserate. — Ilustracije naj ne bodo težko umljive.

Glede honorarjev se je določilo sledeče: Pri »Našem rodu« naj se honorar giblje od 30 do 50 Din za stran. Višino naj določi kvaliteta. Pesmi naj se ne plačujejo po doli gosti, ampak po umetniški vrednosti.

Pri knjigah »Mladinske Maticе« naj se honorira od 20 do 30 Din za stran. Minimum je določen za prevode.

Isti pravci naj velja tudi za knjige izrednih publikacij, le če naklada preseže 3000 izvodov, naj dobi pisatelj za vsak nadaljnji izvod po 1 Din. To doplačilo pa ne sme pressegati še enkratnega honorarja.

Nato se je določil triletni književni program Mladinske Maticе.

Beletristične knjige.

Izdati mislimo več knjig s pravilčno vsebino za najmlajše, za otroke višjih razredov pa več knjig, pri katerih je snov vzeta iz življenja; dalje knjigo legend, knjigo basni, par dobrih zbirk otroških pesmi, knjigo mladinskih igrice in antologijo najboljših mladinskih pesmi in proze s slikami najboljših naših pesnikov in pisateljev in s kratkim življenjepisom. Izdati mislimo tudi knjigo Cankarjevih črtic, ki so primerne mladini.

Knjige realne vsebine: Zemljepis, Zgodovina.

Potopisi: 1. O Dravski banovini z zgodovinsko in folkloristično primesjo. Gospodarske in kulturne razmere osvetljene eventuelno s primerjavami drugih prosvetljenjskih držav in pokrajin. Omenita naj se tudi Primorje in Koroško.

2. O vsej državi po zemljepisnih formacijah in s posebnim ozirom na vlogo, ki so jo igrale posamezne formacije v zgodovini. Oboje naj služi kot pripomoček zemljepismu in zgodovinskemu deloma pa tudi pri rodopisnem pouku. — Dalje knjigo o našem morju. — Knjigo odkritij.

Zgodovinske črtice z ozirom na posamezne dobe pri Slovencih — in dalje z ozirom na posamezne dobe pri Jugoslovanih vobče.

Prirodopis.

Obdelale naj bi se v obliki črtic ali lovk skih povesti v prvi vrsti živali, ki živijo pri nas, njih življenje, njih razmerje do človeka.

Fizika.

O elektriki. Začeti pri najprimitivnejših pojmi in predelati vso snov, ki je predpisana za ljudsko šolo. Omenile naj bi se tudi naše velike elektrarne.

Tehnika: Obdelati v obliki črtic razvoj prometnih sredstev na kopnem, v vodi in v zraku in razvoj poljedelskega orodja.

Biografija: Obdelati v obliki biografije gotovo snov. Najbolj primerni in morda tudi najbolj zanimivi za nas bi bili življenjepisi slavnih izumiteljev Boškovića, Pupina, Tesle

Pri naročilih potom Učit. gosp. poslovalnice upoštevajte knjigarno Učiteljske tiskarne.

in Edisona. Omeniti njih glavne iznajdbe, a tako, da bi se iz spisa zrcalil ves napredek tehnike.

Higijena.

Knjigo o boleznih, ki so za otroke najbolj nevarne. Kako naj se jih brani. Pomen snage, zraka, solnca. Obdelati te bolezni ko- lektivno, morda v otroškem oddelku bolnice v obliki dialogov.

Gospodarstvo — Gospodinjstvo.

Gospodinja in dom. Kakšno naj bo stanovanje. Kakšno pohištvo. Snaga. Higijena. Vse naj bo praktično, okusno. Naj ne manj- ka poglavje o naši domači umetnosti. — Knjiga o uporabi sadja in zelenjavi v gospo- dinjstvu. Preprosto konzerviranje.

Sadjarstvo iz gospodarskega stališča s posebnim ozirom na današnje dobo. Pomen sortiranja sadja. Gojitev najboljših vrst sadja, takega, ki se laže in draže prodaja.

Kmetijski dom z ozirom na današnje do- bo. Nov način modernega gospodarstva. Reja malih domačih živali. — O čebelah. — O za- družnem življenju na vasi.

Vse te knjige naj bi ne bile pisane šol- sko in mrzlo, ampak preprosto in živahno, v slogu, ki je bolj beletrističen kot znanstven.

V debati sta se pokazali glede pravične literature v načrtu za književni program dve struji, za in proti. Končno se je sklenilo, naj se pravičnost upošteva bolj kot obliko, ki omogoča lažje razumevanje življenske mo- drosti in resničnega dogajanja med ljudmi in po svetu naokrog. V moderno pravično in bajeslovno literaturo naj položijo mladins- ki književniki »novo stvarnost«, ki izhaja iz zakonitosti sodobnega gibanja in gledanja na svet in življenje.

Predlogi. Predlaga se, naj prinesejo »Kresnice« članek o naših izseljencih v Ame- riki.

Po izčrpnem programu je predsednik Mladinske Matice tov. Skulj zaključil sejo. Posvetovalni odsek se sestane prihodnjič okrog Božiča.

S 6. seje Mladinske Matice.

1. Lovrenčičeve legende »Tiho življenje« izidejo kot izredna publikacija Mladinske Matice za Božič. Knjiga bo ilustrirana.

2. Da bomo lažje zmagovali stroške za publikacije, se uvedejo letos inserati tudi v »Naš rod« in »Kresnice«.

Šolski radio.

—r Sklepi seje odseka za šolski radio. V soboto 19. septembra se je vršila seja od- seka za šolski radio pri sekciji JUU v Ljub- ljani. Na seji so bili sprejeti naslednji sklepi: Počitniški učiteljski radio-tečaj naj se vr- šijo povsem samostojno. JUU naj posreduje, da se izvedejo po možnosti tudi na učiteljs- šču posebne ure za pouk o radiu. — V za- ložbi Učiteljske tiskarne izideta v kratkem knjigi: Niko Kuret: »Šolski radio« in Andree: »Uvod v radio-tehniko«. Odsek ni mogel za- ložiti teh knjig, ker nima nikakih denarnih sredstev in je tudi sekcijski odbor vezan na proračun. — S 1. novembrom začne izvajati »Radio Ljubljana« program šolskega radia, ki ga izdela odsek. Ta program se bo odda- jal v početku po eno ali dve uri tedensko, izmenoma dopoldne in popoldne. — Radio Ljubljana ima pripravljen program za Levsti- kovo proslavo, ki ga bo oddal že ta mesec. — Odsek naprosi »Radio Ljubljana«, da pre- vzame honoriranje šolskega radia, dokler se ne najdejo drugi viri.

—r **Interesantna statistika.** V vsej Drav- ski banovini ima 27 osnovnih, 10 meščanskih in 3 srednje šole svoje radio-aparate. 51 upravitelj osnovnih šol in 1 ravnatelj me- ščanske šole imajo lastne aparate. Med osnovnošolskim učiteljstvom je 238 radio- amaterjev, med meščanskošolskim 17, a na srednjih šolah je 15 profesorjev radio-ama- terjev. Učencev, ki imajo priliko poslušati doma radio je v osnovnih šolah 432, v me- ščanskih 148 in v srednjih 69.

Učiteljski pevski zbor JUU.

S. CERUT — Zalog pri Ljubljani:

BIBLIOTEKA NAŠE GLASBENE LITERATURE.

Ena izmed nalog, ki sem jih prejel od našega Učiteljskega pevskega zbora ob pri- liki izvolitve za zborovega arhivarja, je tudi ureditev »Biblioteke naše glasbene literature«.

Ureditev »Biblioteke« mi ne bo delala nobenih preglavic, veliko težje bo zbrati ma- terijal, t. j. vsa glasbena dela, ki so izšla od »Slovenske gerlice« pa do danes. Seveda se ne bomo »brani« uvrstiti v našo biblioteko eno (ali pa vse) izmed izdaj Kastelčeve pes- marice in pozneje izšlih del. Tudi zbirka vseh del (po možnosti) našega Ribničana — Gallusa — naj bi bila v tej biblioteki.

A zadovoljimo se zaenkrat z deli, ki jih najdemo med ljudstvom v še velikem števi- lu in so pri marsikaterem društvu ali posa- mezniku v omari ali predalu v napotje. Tudi nima tako delo za posameznika one vredno- sti, kot ga bo imelo v »Biblioteki«.

Do danes ima naša »Biblioteka« le pesmi, katere smo izvajali na koncertih ter celotne Zbore in Pevca. V naslednjem odstavku bom skušal pojasniti, kaj naj bi imela naša biblio- teka.

1. Vse pesmarice — posvetne in cer- kvne.

2. Periodične edicije: Slov Gerlica, Glas- bena zora, Novi Akordi, Edicije Glasbenih Matic: Ljubljana, Trst in Maribor.

3. Samo- in dvospevi s spremljavo kate- regakoli instrumenta.

4. Dela izšla v samozaložbi ali pa v raz- nih knjigarnah.

5. Mladinska dela: Slavčki, Družovičeva pesmarica, Pregljeva dela, Adamičeva dela. Sem štejem tudi pesmi za mladino, ki so izšle v »Zvonček«, »Angelčku«, oziroma »Vrtcu«, »Našem rodu« in v »Slov. Učitelju«, Klavir- ska in violinska mladinska dela.

6. Klavirski oziroma violinski albumi.

7. Komorna in simfonijska glasba

8. Glasba za pihala, tamburice, citre.

9. Glasbeni del naših spevoiger.

10. Knjige in članki raznih revij, ki se ba- vijo z glasbo.

Na kratko povedano: vse, kar so napisali naši skladatelji in je izšlo. Tudi rokopisov se ne bomo branili.

Zakaj pa hočemo urediti to biblioteko? Odgovor je kratek in enostaven. Rabimo jo za razne prilike, predvsem za razne razstave. Rabili pa jo bomo, da jo pokažemo glasbe- niku-tujcu, ki se bo morda zanimal za razvoj naše glasbe. Rabil jo bo naš naraščaj, kate- remu bo vedno na razpolago. Posluževala se pa bodo biblioteke vsa naša pevska dru- štva, ki bi rabila to ali ono pesem, a je ni- majo pri rokah.

V kratkem bom pričel z objavljanjem nabranih del Res, da imam že danes marsi- kaj zbranega in bi rad objavil imena teh del. Ali to naj ostane za prihodnjic. Pripomnim naj, da sem ta dela prejel od oseb, ki niso našega stanu. Obljubili so mi še materijala. Ker nima naš zbor denarnih virov, je jasno, da ne bomo mogli odkupiti raznih del. Pri- pravljani pa smo za redka dela oskrbeti lepe prepise na dobrem, močnem papirju.

Obračamo se do slovenskega učiteljstva, duhovščine, živčih skladateljev in ostalega glasboljubčega občinstva in prosimo, da pri- skočite našemu zboru na pomoč pri nabira- nju gori citiranih glasbenih del. Se posebej se obračamo do naših časnikarjev in jih pro- simo, naj nam tudi oni stojijo ob strani ter nam pri tem težkem delu pomagajo.

Vse prosimo, naj odstopijo »Učiteljske- mu pevskega zboru« vsa glasbena dela za »Biblioteko naše glasbene literature«, ki naj postane to, kar je za upodabljajočo umet- nost »Narodna galerija«.

Na knjigarne-založnice glasbenih del se bomo obrnili še s posebnim dopisom. Upa- mo, da nam bodo tudi te priskočile na po- moč.

Obračamo se že sedaj na Kraljevsko bansko upravo in jo prosimo, naj bo v pri- hodnjem proračunu postavka: Za Biblioteko naše glasbene literature. Ravno tako se obračamo na bolj situirane občine Dravske banovine, da se nas tudi one spomnijo, ker je mišljena »Biblioteka« zadeva, ki mora za- nimati nas vse. Za naklonjenost se že v na- prejšnjem zahvaljujemo. Darovalce glasbenih del prosimo, da nam iste pošljejo na naslov: Učiteljski pevski zbor v Ljubljani — Fran- čiškanska ul. 6. Na isti naslov se je obračati za razne informacije.

Rešimo to, kar se rešiti da! Potomci nam bodo za to hvaležni. Ne pozabimo, da je g. prof. Kos za svoje gradivo kupil roko- pise »na vago«. Še je čas, rešujmo vsi!

UČITELJSKI ORKESTER JUU.

Ustanovljen je učiteljski pevski zbor JUU. Ali je učiteljski orkester JUU nemo- goč? Nikakor! Znano dejstvo je, da pri po- deželskih orkestrih sodeluje, ako že ne vodi, po pretežni večini učiteljstvo. Zberimo in združimo te sile v močno vrsto. Dobili bomo orkester, ki bo v čast nam in storili bomo svojo kulturno misijo tudi na tem polju.

Stvar bi se mogla izvesti na sledeči na- čin: Pripravljalni odbor naj bi sprejemal pri- jave in zbral moči, ki so potrebne v močnem orkestru ter sestavil tudi program. Nato pa bi obvestil člane ter jim sporočil razne glas- bene komade, da bi jih naštudirali, ali pa bi jim jih po možnosti tudi poslal. Naštudirane komade bi si člani izmenjavali. Po načrtu pevskega zbora naj bi se tudi člani orkestra vadili v manjših skupinah v gotovih centrih, kjer je več članov v bližini. V gotovih raz- dobjih pa bi se sešli v Ljubljani, kjer bi imeli skupne vaje. Instrumente bi seveda vsak prinesel s seboj, izvzemši takih, ki so nepri- kladni za transport. Manjkajoče pa bi pre- skrbel odbor.

Z ustanovitvijo našega orkestra bi sto- rili velik kulturni korak, podprli pa bi tudi pevski zbor, ki bo lahko nastopal z raznimi kantatami in drugimi pesmimi s spremljeva- njem orkestra.

To bi bil približen načrt. Želeti bi bilo, da bi se merodajni faktorji zanimali in za- vzeli za to idejo, katere realizacija bo po- vzdignila naš ugled in naša najbrže tudi do- volj razumevanja.

Tovariši in tovarišice! Stavite predloge in tako privedemo stvar do uresničenja.

Fric Ljubič, Dobrovnik.

DRAGO GORUP & Co.

LJUBLJANA
MIKLOŠIČEVA CESTA 16/I.

Izdelava in prodaja
damske in moške
konfekcije. — Naro-
čila po meri se izvr-
šujejo hitro in točno

En gros.

En detail.

Splošne vesti.

INTERVENCIJE SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE GLEDE UČITELJSKIH IMENOVANJ.

Na VI. seji izvršnega odbora Saveza SKJ, ki se je vršila 31. avgusta t. l. v Beo- gradu, je stavil član savezne uprave brat dr. Riko Fux sledeči predlog:

Ker se posamezna sokolska društva, oziroma poedini sokolski funkcionarji še vedno obračajo z raznimi intervencijami neposredno na državne in samoupravne ob- lasti in to največkrat za osebe in stvari, ki naše intervencije niso vredne in ker so take intervencije le v kvar sokolski organizaciji, predlagam:

1. Nobeno sokolsko društvo ne sme in- tervenirati pri nobeni oblasti in v nobenem slučaju.

Če je v kakem primeru potrebna savez- na intervencija, naj to javi društvo Savezu preko svoje župe, ki mora dati o predmetu svoje mišljenje. Intervencija se izvrši šele tedaj, če se Savez uveri, da je resnično po- trebna.

2. Ravno tako je prepovedano vsem so- kolskim funkcionarjem, da bi kot Sokoli in- tervenirali bodisi pri poedinih oblastih ali pri njihovih predstavnikih.

3. Če se obračajo poedini člani sokolske organizacije z intervencijami na svoje prija- telje pri poedinih oblastih, ne smejo storiti tega kot Sokoli ali pa v imenu sokolske edi- nice, marveč samo kot privatniki.

4. V vseh primerih se je ravnati po 1. odstavku tega sklepa.

5. Prti društvom, župam in poedincem, ki bi se ne ravnali po gornjih sklepih, se bo disciplinsko postopalo, a vse oblasti bodo zavrnile vsako intervencijo, ki ne bo dospela preko Saveza.

Predlog je bil v celoti sprejet in bo od- poslan v obliki okrožnice vsem župam, dru- štvom in četam s posebnim opozorilom, da ga najstrožje izvajajo.

— »Jugoslovenec«. Novi mladinski list »Jugoslovenec« je dotiskan. Prva številka, ki obsega 20 strani, je natisnjena v 50.000 iz- vodih, ker približno toliko znašajo doseda- nja naročila. List je tiskan v cirilici in lati- nici na zelo dobrem papirju in stane naro- čnina letno 10 Din ali za vsako številko 1 Din. Naročnino za list naj poberejo upravitelj- stva in jo nakažejo na upravo lista — Beo- grad, Kralja Milutina 66. Eventuelna zakas- nena naročila za list se bodo lahko upošte- vala, ker bo stavek za list ohranjen toliko časa, da bo ugotovljeno točno število naro- čnikov.

Šolski upravitelji in upraviteljice!

Ali izvršujete vsa svoja naročila
potom Učiteljske gosp. poslovalnice
v Ljubljani in Mariboru?

V Ljubljani posluje že od 1. sept.
podružnica v Frančiškanski ulici št. 6/I.
in ima uradne ure od 4.—5. vsak po-
poldan.

Vsak član JUU mora naročiti
tudi druga svoja naročila potom
U. G. P.

Na ta način podpiramo Učit.
domova v Ljubljani in Mariboru!

Vse potrebščine lahko naročate
potom U. G. P.!

— Vse tovariše in tovarišice dosedanje dopisnike »Prosvete« obveščam, da izide prva številka IV. letnika tega mesečnika v oktobru. Zato naprošam vse dosedanje do- pisnike, da eventuelne dopise za to številko čim prej pošljejo uredništvu. Želel bi pa, da se poleg dosedanjih oglaš s svojimi do- pisi tudi čimveč novih.

Uredništvo »Prosvete«.

— Odlikovanje z redom sv. Save. Dne 22. septembra t. l. je pozvalo mestno načel- stvo — prosvetni referat v Ljubljani v pi- sarno mestnega načelnika tovarišice in tova- riše: Marijo Grošljevo, Marijo Detelovo, Janka Polaka, Miroslava Repovša, Stanka Legata, Josipa Kobala in Tita Grčarja. Mestni načelnik g. dr. Dinko Puc je odlikovanje pri- merno nagovoril, jim čestital in izročil odli- kovanja. V imenu odlikovancev se je zahva- lil tov. Polak in prosil g. načelnika, naj spo- roči zahvalo za odlikovanje na najvišje me- sto. Končno je čestital vsem še šolski nad- zornik za mesto Ljubljano tov. Grum ter jih vzpodbujal k nadaljnjemu vztrajnemu šol- skemu in nacionalnemu delovanju.

— Spisek uprave in članov za Beograd. Vsa društva opozarjamo na »uput« izvršne- ga odbora JUU v Beogradu s prošnjo, naj se točno drže navodila. Po tem je treba predvsem vpisati člane upravnega in nad- zornega odbora. Upoštevajte to!

Sekcija JUU.

— Poštinska prostost. Vse tovariše predsednike sreskih društev prosimo, naj na ovitke za sedaj še napišejo, da je društvo poštino prosto. V kratkem prejmejo za- devno štampljko. — Sekcija JUU.

NOVI ZVEZKI ZA OSNOVNE IN VIŠJE NARODNE ŠOLE.

Šolskim upraviteljstvom in učiteljstvu narodnih šol priporoča Učiteljska tiskarna, da nabavijo nove zvezke za osnovne šole za svoje šole in razrede, ker so ti zvezki izde- lani po predpisih, kakor jih je ugotovila ko- misija v ministrstvu prosvete v Beogradu za sestavo notnih zvezkov.

Zvezki so sledeči:

1. Lepopisnice z napisanimi vzorci. (Rjav ovitek.)
2. Lepopisnice brez napisanih vzorcev. (Rjav ovitek.)
3. Lepopisnice z napisanimi vzorci v ci- rilici. (Rjav ovitek.)
4. Okrogla pisava.
5. Pisanke in vežbanke. (Zelen ovitek.)
6. Vežbanke za računanje. (Moder ovi- tek.)
7. Risanke. (Siv ovitek.)

Vsi zvezki so izdelani iz najfinejšega pi- salnega papirja ter opremljeni s pivnikom.

Šolska upraviteljstva in učiteljstvo na- prošamo, naj opozore trgovce z zvezki, da naroče, ko jim poide zaloga dosedanjih zvez- kov, le nove vzorce, da bodo tako polagoma uvedeni v vse šole notni zvezki.

Šolska upraviteljstva so prejela podro- ben prospekt in opis zvezkov.

Uvedite nove zvezke v svoje razrede!

Z uvedbo teh zvezkov koristite tudi svo- jemu stanu, ker podpirate svoja stanovska podjetja!

Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

— »Šolski radio«. Njegovo bistvo, raz- voj drugod in možnosti pri nas. Pregled: Na pot... Uvod: (Tehnika. — Problematika našega časa. — Kaj je radio? — Zakonitosti radia. — Radio — nov element našega živ- ljenja). I. Bistvo šolskega radia. (Radio in rokotvorni pouk — Radio kot nadomestilo učitelja. — Radio kot učilo. — Šolski radio — pouk. Oblike oddaj. — Namen oddaj. — Predpogoji šolskih oddaj. — Nasprotje z de- lovno šolo? — Ne preveč! — Osebnost pre- davateljev). II. Organizacija šolskega ra- dia. (Vodstvo. — Urnik. — Teksti. — Stiki s postajo. — Stiki s prosvetno oblastjo. — Stiki s šolami. — Skrb za tehnično plat). III. Šolski radio drugod. (Nemčija. — Angli- ja. — Francija. — Švica. — Holandska. — Združene države Amerike). IV. Šolski ra- dio pri nas (Prve pobude. — Prve oddaje. — Odbor za šolski radio. — Tečaji. — Kako začeti z našim šolskim radijem? — Kakšen bo naš šolski radio? — Gmotne okoliščine. — Ugovori. — Samo šolski radio?). V. Primeri in dokumenti. (Urniki. — Oddaje. — Sprejem. — Literatura). — Opombe. — Po naročilu odbora za šolski radio pri JUU, sek- ciji za Dravsko banovino, napisal Niko Ku- ret, suplent na državni realni gimnaziji v Kranju, član odbora za šolski radio pri JUU. Knjigo, ki izide prve dni v oktobru, prejmejo vsa ravnateljstva in upraviteljstva srednjih, strokovnih, meščanskih in osnovnih šol. Ker je knjiga šolam in učiteljstvu nujno potreb- na, da se seznanijo z bistvom šolskega ra- dia, upamo, da bo vsaka šola za knjižnico prevzela en izvod. Učitelji, ki žele knjigo, jo lahko naroče v Učiteljski knjigarni, Ljub- ljana, Frančiškanska ulica 6. Delo izide prve dni oktobra.

— Veliko število novih šol v Grčiji. Od 1928. leta je bilo sezidanih 3000 novih šol- skih poslopij, kar pomeni dvakrat več nego preje v 18 letih. Od 1910. do 1920. leta je bilo sezidanih vsega 500 šol, a od 1920. do 1928. leta tisoč. V delu je še 207 osnovnih šol, 64 gimnazij, pet licejev in štiri učiteljs- šča, za kar se bo potrošilo 480 milijonov drahem.

— V članku »Pedagoški tečaj v Mari- boru« sta se vrinili dve pomoti. V 3. vrsti 4. odstavka I. kolone čitaj: Ondi sta priča- kovala posnetke tečaja tov. Haberman in Martinc. V 1. vrsti 3. odstavka II. kolone čitaj namesto trajan — trojen.

Gg. šolski upravitelji!

Vaša narodna dolžnost Vam nalaga, da za- gotovite svoji šoli nabavo, z rešenjem mi- nistrstva prosvete O. N. br. 36637/25. in O. N. br. 24398/30 odobrenih pomožnih učil v zem- ljepisnem pouku

Po naredbi prosvetnega oddelka Drav- ske banovine obvezana je vsaka šola imeti vsaj 1 izvod tega učila

Slike z Jadrana in Primorja

12 različnih umetniških barvastih slik Dal- macije in Primorja, izdelanih po naših naj- slavnnejših mojstrih prof. Crnčiču, Kovačeviću in Krušlinu.

Znižana cena Din 296*—

razume se, da skupno z učno knjigo, zavija- njem in poštino. Slike so velike 45x60 cm in so pripravljene tako, da se jih lahko obesi na zid. — Poleg tega, da so te lepe slike v okras šolskih prostorov, so po razpisu mi- nistrstva za vojno in mornarico D. br. 44012/26 in ministrstva notranjih del J. B. br. 20495/26 najprimernejše sredstvo za uspešno propa- gando za naš Jadran.

Nadite otrokom pri nazornem pouku užitek spo- znavanja prirodnih lepot našega morja in Primorja! Budite v otrocih nacionalno zavest z dosege ljubezni do jugoslovenskega Jadrana.

Oskrbo šol v Dravski banovini vrši samo: Banovinska zaloga šolskih knjig in učil v Ljubljani

Potrebščine za šolska ročna dela

Za g. učiteljice 10% popust.

L. Putan - Celje

Velik prirastek šolskih poslopij v Vrbaski banovini. Uradno poročilo prosvetnega oddelka Vrbaske banovine o stanju šol izkazuje, da je bilo v tej banovini do 6. januarja 1929. leta vsega 324 šol, ki so jih sezidali kmetje večinoma sami z malenkostnimi državnimi podporami. Po tem datumu je naraslo število šolskih poslopij tekom enega leta za 125 in to v onih krajih, kjer jih še sploh ni bilo. Nadaljnjih 57 šol je v delu. Veliko število novih šol nam kaže lep uspeh delovanja tamkajšnje banske uprave za dvig narodnega šolstva.

Ali ste že naročili stensko šolsko učno sliko »Bled in okolica«, ki obsega v barvanem reliefu ves Gorenjski kot s Triglavom in Karavankami? Naročite jo pri Učiteljskem domu v Mariboru potom UGP!

† Majcen Alojzij. V Selnici ob Dravi je pretekli teden preminul naš tovariš Alojzij Majcen po težji daljši bolezni. Pokojnik je bil v javnosti dobro znan kot narodni obmejni borec. Pred prevratom je namreč služboval 17 let na obmejni postojanki pri Sv. Duhu na Ostršem vrhu, ki je vzdržala pod njegovim vodstvom vse napade nasprotnikov in ostala v slovenskih rokah. Zavednemu narodnemu borcu in tovarišu bodi ohranjen časten spomin!

— g V spomin pokojnemu tov. Majcenu je darovala Učiteljskemu domu v Mariboru družnica njegovih tovarišev znesek 70 Din. Darovali so: Čepe, Tomažič, Robič, Šijanec in Hren. Naj bi se spomnili na tak način še drugi znanci in prijatelji blagopokojnika!

— Štampiljke. Enotne štampiljke za sreska društva smo izročili v delo za vsa tista društva, ki so nesporna

— DOPISOVANJE. Vse članstvo opozarjamo, da bo sekcija odgovarjala le na one dopise, ki bodo prihajali potom pristojnega društva.

— Učiteljski dom v Ljubljani. Sresko društvo Ljubljana-mesto je nakazalo 1740 Din kot letni prispevek a 1 Din od svojega članstva. Ljubljansko učiteljsko je s tem pokazalo, da se zaveda velike koristi, ki bi jo imel Učiteljski dom zlasti za podeželsko učiteljsko. Razen logaškega sreskega društva ni poslalo nobeno drugo društvo dinarskega prispevka. Tovariši in tovarišice, zganite se! — Josip Kobal, blagajnik.

— Zahvala Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani se ob završitvi nad vse lepo uspele 42. velike skupščine v Laškem kar najiskrenejše zahvaljuje ondotni Ciril-Metodovi podružnici za ves trud in izredno požrtvovalnost, ki jo je izkazala za to slavo. Prav posebno pa se zahvaljuje g. predsedniku podružnice Iv. Četini, g. dr. Fr. Rošu, županu v Laškem, njegovi gospe soprog, blagajničarki gdč. J. Stegenskovi in celokupnemu odboru. Prisrčno se zahvaljujemo za lep sprejem p. n. učiteljsvu in šolski mladini, mali Sokolici Brinarjevi za ganljiv pozdravni govor, laškemu Sokolu, gasilnemu društvu in ravnateljstvu radio-termalnega kopališča za prepustitev dvorane v svrhu zborovanja. Iskrena hvala vsem delegatom in družbenim članom, ki so prišli od daleč počastiti veliko skupščino. Topla zahvala zavednemu prebivalstvu laškega mesta za nepričakovano pozornost in hvala vsem, ki so na ta ali oni način pripomogli, da se je 42. velika skupščina tako veličastno izvršila. — Vodstvo »Družbe sv. Cirila in Metoda« v Ljubljani.

— Sadjarji! V dneh 25., 26. in 27. oktobra t. l. se bo vršil v prostorih Ljubljanskega velesejma velik sadni sejem. Vsi sadjarji so vabljeni, da se s svojim pridelkom udeležijo tega sejma. Kdor namerava sodelovati, mora do 1. oktobra t. l. prijaviti svojo udeležbo na naslov »Sadjarsko in vrtnarsko društvo« v Ljubljani, Resljeva cesta 24/II. V tej prijavi je točno navesti, katere sorte se bodo poslale, koliko od vsake sorte, v kakšni posodi in koliko sadja od vsake sorte (razen tistega, kar namerava poslati) ima dobičnik sploh napredaj, oziroma doma v zalogi. Skrbelo se bo namreč po možnosti za odjemalce ne samo za tisto sadje, ki bo postavljeno na sejem, ampak tudi za zaloge, ki jih imajo doma. V poštev pride samo trepžno pozno jesensko in zimsko, skrbno izbrano namizno sadje, zlasti jabolka in hruške, in sicer samo tistih vrst, ki se nahajajo v sadnem izboru za Dravsko banovino. — Vsa nadaljnja pojasnila daje »Sadjarsko in vrtnarsko društvo« v Ljubljani.

Popolna razprodaja manufakturn. blaga!

Radi opustitve trgovine se, bo vse blago po zelo nizkih cenah popolnoma razprodalo. — Različno blago celo pod lastno ceno.

JOSIP ŠLIBAR, manufakturna trgovina
Ljubljana — Stari trg št. 21

Naša gospodarska organizacija.

— g Vsem našim naročnikom! Ker se pri- tožujejo nekateri naši naročniki, da niso takoj postreženi z blagom, ki so ga naročili potom UGP pri Učiteljski tiskarni, smo se tozadevno obrnili na trdno in dobili ta-le odgovor: »Sedaj v glavni seziji, ko dnevno prejemamo nad sto naročil, je zaposleno vse, še celo pomožno osebje, ki mrzlično dela tudi izven ur. Razumljivo je, da ne gredo naročila tako gladko izpod rok, čeprav vse prizadevanje vlagamo v to, da ustrezemo in obdržimo v zadovoljstvu vse cenjene naročnike. Prosimo Vas vljudno, da o tem obvestite cenjene naročnike in jih v našem imenu naprosite še kratek čas potrpeti.« To v vednost! Od nas se redno izvršujejo naročila! Poslužujte se pri vseh naročilih UGP!

Preproge: banovinske tkalnice iz Sarajeva daje vsem gg. državnim uradnikom in penzionistom na 18 mesečnih obrokov.

Sukno: angleško in češko platno proti najugodnejšemu mesečnemu odplačevanju.

„BRADFORD“
Ljubljana, Šelenburgova 7

Na zahtevo cenj. odjemalca pošilja zastopnika s kompletno zbirko in vsak kraj in na stanovanje. Ogled prost — nakup neobvezen.

Stanovska organizacija JUU

iz društev:

Vabila:

— PTUJSKO SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO bo imelo dne 5. oktobra t. l. svoj redni letni občni zbor po sledečem vzporedju: 1. Poročilo o skupščinah. 2. Poročila društvenih funkcionarjev: predsednika, tajnika, blagajnika, knjižničarja ter pregledovalcev računov. 3. Formacija novega društva. 4. Volitev novega odbora. 5. Slučajnosti. — Občni zbor bo v Ptuj v Mladiki in se prične točno ob 9. uri. Odborova seja isti dan ob 8. uri. Prav mnogobrojne udeležbe pričakuje odbor.

— OBČNI ZBOR ŠOSTANJSKEGA UČITELJSKEGA DRUŠTVA se bo vršil dne 3. oktobra t. l. v Velenju po sledečem dnevnem redu: 1. Poročilo o banovinski in državni skupščini. 2. Poročila društvenih funkcionarjev. 3. Reorganizacija društva. 4. Volitev upravnega in nadzornega odbora. 5. Predavanje tov. Kramarja: »Prosvetne in narodnostne prilike v Julijski Benečiji. 6. Predlogi in slučajnosti. — Mlinšek.

— UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBOR IN BLIŽNJO OKOLICO bo imelo svoj občni zbor dne 24. septembra 1931. ob 8. uri v prvem nadstropju Nabavljalne za druge. Dnevni red: 1. Otvoritev. 2. Dopisi. 3. Poročilo delegatov o skupščinah. 4. Poročilo društvenih funkcionarjev. 5. Likvidacija društva. 6. Ustanovitev JUU sreskega učiteljskega društva za Maribor-mesto. — Prosimo točne in polnoštevilne udeležbe. — Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO ŽUŽEMBERK bo imelo svoj redni občni zbor dne 3. oktobra 1931 ob 10. uri dopoldne v Žužemberku s sledečim dnevnim redom: 1. Stanovske zadeve. 2. Poročilo o banovinski in državni skupščini. 3. Poročilo društvenih funkcionarjev. 4. Proračun za leto 1931/32. in določitev smernic za bodoče delo. 5. Volitev upravnega in nadzornega odbora. 6. Razni predlogi. — Udeležba obvezna za vse člane. — Odbor.

— SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO KRANJ bo zborovalo v soboto 3. oktobra ob 9. uri v Kranju v osnovni šoli na Pungratu. Dnevni red: 1. Referat o šolski higieni. 2. Poročila društvenih zastopnikov na skupščinah. 3. Gospodarska akcija. 4. Občni zbor. 5. Vprašanje delitve društva. 6. Predlogi in slučajnosti. — Vsi neorganizirani naj prijavijo takoj svoj pristop. Tudi mora biti do zborovanja poravnana vsa zaostala članarina.

— RADOVLJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO preloži svoj redni letni občni zbor na soboto 10. oktobra, ker bi bilo 3. oktobra zaradi učiteljskega župnega prednjaškega tečaja zadržanih preveč tovarišev in tovarišev. V soboto 10. oktobra je prisotnost vsakega člana obvezna! — Odbor.

— KOZJANSKO UČITELJSKO DRUŠTVO bo imelo svoj redni letni občni zbor dne 3. oktobra ob 10. uri v Kozjem. Dnevni red: 1. Otvoritev. 2. Poročilo o banovinski in državni skupščini. 3. Poročila: predsednika, tajnice, blagajnika in preglednikov računov. 4. Reorganizacija društva. 5. Volitev novega odbora. 6. Predlogi, nasveti. — Pri- dte vsi! Posebno vabljeni še neorganizirani tovariši(ice). — Odbor.

— SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO V SLOVENJGRADCU bo imelo svoj redni letni občni zbor dne 3. oktobra 1931. ob 9. uri v osnovni šoli v Slovenjgradu. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Poročilo o skupščinah in situaciji. 4. Poročila društvenih funkcionarjev. 5. Reorganizacija društva. 6. Volitve upravnega in nadzornega odbora. 7. Proračun. 8. Slučajnosti. — Odbor.

— SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO SV. LENART V SLOV. GORICAH bo imelo dne 3. oktobra t. l. ob 10. uri svoj občni zbor pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. Na dnevnem redu je reorganizacija društva

in volitev upravnega in nadzornega odbora poleg drugih običajnih poročil. Z upravičeno nostjo pričakujemo, da se tega zborovanja udeležijo tudi oni žalibog precej številni tovariši in tovarišice, kateri so v zadnjem času prav redki gostje naših zborovanj. — Odbor.

— NOVOMEŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO JUU bo zborovalo, oziroma imelo svoj redni letni občni zbor v soboto 3. oktobra ob desetih dopoldne na deški osnovni šoli v Novem mestu, kot smo to določili že na zadnjem izrednem občnem zboru junija meseca. Dnevni red običajen. Vse članstvo in še neorganizirane tovarišice(ice) vabi odbor.

KDOR OGLAŠUJE, TA NAPREDUJE!

— CELJSKO SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO bo zborovalo v soboto 3. oktobra s pričetkom ob 9. uri v mestni narodni šoli v Celju. Zborovanja se udeležijo članstvo obeh društev v okraju. Na dnevnem redu so poročila funkcionarjev in delegatov, razprava o bodočem teritorialnem območju društva, sklepanje o proračunu in bodočem delu ter volitve upravnega in nadzornega odbora. — Odbor.

— LJUBLJANSKO UČIT. DRUŠTVO bo imelo v torek 29. t. m. od 8. do 12 ure na II. mestni deški šoli reden letni občni zbor s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo o banovinski skupščini. — Poroča tov. Jožica Likozarjeva.
2. Poročilo o državni skupščini v Beogradu. — Poroča tov. Josip Mihelič
3. Čitanje zapisnika lanskega občnega zbora.
4. Poročila društvenih funkcionarjev: predsednika, tajnika in blagajnika.
5. Poročilo nadzorstvenega odbora.
6. Izprememba pravil v smislu čl. 76. čin zakona.
7. Volitve novega odbora.
8. Predlogi in nasveti.
9. Slučajnosti.

Ker je pouka prost dan in so na dnevnem redu tako važne društvene zadeve, pričakuje odbor polnoštevilne udeležbe.

Odbor.

Poročila:

— KAMNIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 9. maja t. l. v Domžalah.

Navzočih je bilo 89 članov od 112, t. j. 80%.

Predsednik je podal situacijsko poročilo in dal potrebna navodila glede prejema stannar. Dalje je prečital dopis o napredovanju po sistemiziranih mestih.

Z ozirom na proslavo 140 letnice cerkljanske šole se je na povabilo kranjskega učiteljskega društva soglasno sklenilo, zborovati z njimi skupno dne 25. junija v Cerkljah.

Tov. blagajnik je prevzel razpošiljanje formularjev za statistiko izvenšolskega dela učiteljstva na posamezne šole, kakor tudi vse drugo delo z njimi.

Soglasno se je nadalje sklenilo, da zbore odbor vse predloge za pokrajinsko skupščino do konca maja in določili so se delegati zanjo.

Sledila je diskusija o pedagoškem tečaju, ki jo je vodil sreski nadzornik Lukežič. Uvodoma je ugotovil, da se je šola v Nemčiji otrešla vseh pretiranosti in vodi zopet pouk učiteljski sam. Zato pa v tem večji meri skuša napeti sile vseh otrok k čim intenzivnejšemu sodelovanju pri vsem pouku. Naglašal je tudi prisrčno razmerje med učiteljem in učencem

tam. V zelo živahni debati se je nato poudarjal pomen učiteljske osebnosti pri pouku in potreba složnosti med učiteljstvom na šoli. Razpravljalo se je zlasti o pomenu rokotvorne pouka za delovno šolo in razmotrivalo, kako privedi učence do doživljanja obravnavane snovi tudi v zemljepisnem in zgodovinskem pouku. Končno se je izrekla želja, naj bi postala učiteljska žarišča za narodno šolstvo, in dobila zato najboljše profesorje — vzorne pedagoge.

Predsednik je ob sklepu zborovanja priporočal udeležbo na občnem zboru Samopomoči za otroke, tovariš Horn pa nakup brošure »O treznosti vzgoji«, ki jo je spisal sam.

Arrigler, preds. M. Rupnikova, t. č. tajnica

— UČITELJSKO DRUŠTVO JUU — ZA SODNI OKRAJ ŽUŽEMBERK je zborovalo dne 13. junija 1931. v Doberniču. — Navzočih od 30 članov 25.

Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. 2. Nova pravila in reorganizacija društva predpisom §. 76. in 345. uradniškega zakona. 3. Ureditve šolskih vrstov. Predava tov. Dequal. 4. Vtisi iz Francije, poroča tovariš Jankovič. 5. Slučajnosti.

K točki 2. Pravila JUU, ki jih je g. minister prosvete z odlokom O. N. br. 37035 od 14. maja 1931. odobril, se od člena do člena prečitajo. Pri tem je bil sledeči soglasen sklep:

Ker je novomeški srez zelo obširen in ima zlasti žužemberški sodni okraj s sedežem sreza prav slabe prometne zveze, bi bilo vsako smotreno delo, kakor je praksa že pokazala, nemogoče in ovirano, ako bi bilo za ves srez samo eno učiteljsko društvo. Zato naj imajo šole, ki so spadale dosedaj pod sresko učiteljsko društvo JUU za sodni okraj Žužemberk tudi v bodoče svoje društvo z nazivom: JUU sresko učiteljsko društvo novomeškega sreza — za žužemberški sodni okraj.

Nadaljnja reorganizacija društva ter volitev upravnega in nadzornega odbora se bo izvršila v smislu čl. 46. in 30/2 pravil JUU in v roku, ki je naveden v čl. 30/2 priloženih pravil, t. j. najpozneje do konca oktobra. Do tedaj pa vsi odbor dosedanjega društva vse svoje posle.

Mervar, t. č. preds. R. Hrovatova, t. č. tajnica.

OBLACILNICA ZA SLOVENIJO

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 7

priporoča svojo bogato zalogo manufakturnega blaga prvovrstnih čeških, nemških in angleških tovarn. Državni nameštenci dobe blago tudi na obroke proti predložitvi legitimacij.

Nove knjige.

— k Davorin Trstenjak (studija) od Salih Ljubunčiča. Knjiga je stampana povodom desetгодиšnice smrti Trstenjakove. To je potpun in svestran prikaz Trstenjaka kao narodnog učitelja. Sa potpunim poznavanjem stvari i sa oduševljenom privrženostu za rad narodnog učitelja, pisac svestrano prikazuje u kojima je prilikama živio i radio Davorin Trstenjak i kako se postepeno razvijalo njegovo učiteljsko i narodno djelo. U knjizi upoznajemo Trstenjaka kao učitelja u Karlovcu, Kostajnici i u Gospiću. Upoznajemo ga kao pisca, kao mislioca i pučkog propovednika. Ali ono što najviše osvaja, to je Trstenjak kao učitelj i kako narodni prosvjetni radnik. Zato je pisac u jednom opsežnom poglavlju, pod imenom Trstenjakova škola, dao sve bitno iz Trstenjakove pedagogije, što zaista može ostati temelj na čemu bi se mogao zasnovati sav naš konstruktivni i napredni školski rad. Cijena je knjizi Din 25, a naručuje se kod pisca, Zagreb, Djordjićeva ul. 17.

Udeležencem prvega radio tečaja za učiteljstvo Dravske banovine

smo pripravljene oddati v času do 10. oktobra t. l. v propagandne namene sledeče:

1. onim, ki bivajo v detektorskem območju naše oddajne postaje, **kompleten detektorski aparat** s slušalko in anteno **povsem brezplačno**.

2. onim, ki bivajo izven detektorskega območja naše oddajne postaje, en radijski aparat ali radijski material zanj **s popustom 20% na normalne cene**. Te ugodnosti se morejo poslužiti tudi udeleženci pod 1.

Kot legitimacijo je predložiti obiskovalno spričevalo tečaja. — Te ugodnosti se nanašajo le na oni oparat, ki ga udeleženec rabi za osebno uporabo ali pa za šolski radio.

Radio Ljubljana
Miklošičeva cesta št. 5

—k Maksimir Rožman: Strojepisje za trgovske in njim sorodne šole, kakor tudi za samouke. Strojepisne kritike ocenjujejo delo sledeče: Od prevrata že pričakujemo učne knjige za strojepisje. Mnogo je dobrih strojepiscev, dobrih mehanikov in tudi učiteljev, ali dobre učne knjige smo pogrešali vedno. Učiteljska tiskarna je založila v naslovu imenovano delo, ki je baš to, kar pogrešajo trgovske in njim sorodne šole. Knjiga je delo, ki prica, da je avtor s posebno ljubeznijo proučil strojepisni pouk, da je praktik in kar je glavno, da je pedagog. Prepotrebnosti zgodovinski uvod, njim sledeči teoretski del, med tisk uvrščene risbe, praktični del z barvno tabelo ter lep jezik so bistveni deli knjige. Okusna oprema, klišeji in zunanja oblika, pa daje knjigi poseben sijaj. Knjiga je strokovnjaško delo in bo gotovo uvedena v vse trgovske in njim sorodne šole kot obvezna učna knjiga za strojepisni predmet. Učiteljem bo z njo olajšan učni posel, učencem pa bo najboljši učni pripomoček. Prav posebno pa je treba poudariti, da se je poslužil avtor najboljših metod, da opozarja na tako važen takt v pisanju vaj, držo telesa

ter da je sestavljena knjiga tako, da jo lahko uporabljajo samouki. Knjiga ni na hitro roko napisanih nekaj tiskovnih pol, temveč je sad vzhodnega, vztrajnega dela in resnega poglobljanja v učni predmet. Elastičnost prstov, število uporabljivih črk slovenskega teksta, psihološki moment učenca, so bile smernice avtorja-pedagoga, zato je to prvovrstno delo, kar najtopleje priporočati. Prav prepričan sem, da bo našla nova učna knjiga povsodi odziv in hvalečnost naročnikov. — Prof. F. S.

»Nam na ogled poslano izdajo »Strojepisje« smo prejeli ter priznamo, da nas je dovršena učna knjiga naravnost presenetila. Poučen opis zgodovine pisalnega stroja od primitivnih začetkov do modernega, popolnega stroja, posebno pa opis mehanizma in funkcija posameznih strojnih delov, je mojstrsko dovršen.

Skrbno sestavljene vaje in naloge v resnici omogočajo hitro priučenje pravega strojepisja.

Najbolj sô nas pa presenetili popolnoma novi, res slovenski izrazi za posamezne strojne dele. Prepričani smo, da bo sedaj z

lovenjem in prešavljanjem raznih strokovnih izrazov iz angleščine in nemščine konec in da se bodo novi slovenski izrazi hitro udomačili.

Vaše delo zasluži vsô pohvalo in priznanje ne samo od strani zasebnikov, ampak posebno še od šolske oblasti.

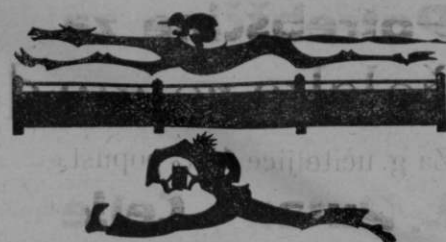
Zelimo, da bi našli povsod pravo razumevanje in upoštevanje truda, ki ste ga imeli s to lepo knjigo. — Fran Mravljak.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

FOTO-SPORT

Vam dela veselje je z dobro kamero, katero kupite najcenejše pri **Fr. P. Zajec**, optik — Ljubljana, Stari trg 9. — Ceniki brezplačno!

Tudi dogodke v največji brzini z lahkoto ujamete s

Voigtländer kamero.

Zahtevajte pravkar izišli brezplačni fotocenik.

Drogerija Gregorič - Ljubljana

Prešernova ulica št. 5

SPOMINJATE SE UČITELJSKIH DOMOV V LJUBLJANI IN MARIBORU.

angleškega
in češkega
sukna!
BOGATA IZBIRA!

A. & E. SKABERNÉ
LJUBLJANA

OSVALD DOBEIC - LJUBLJANA

PRED ŠKOFIJO ŠT. 15

priporoča svojo bogato zalogo galanterijskega, drobnega in modnega blaga po najnižjih cenah. — Velika izbira vseh vrst nogavic, D. M. C. in C. M. S. predmetov

Na debelo!

Na drobno!

Na obroke
blago za jesenska oblačila
moška in ženska in
vseh vrst po priznani solidnih cenah pri vrhovi

MANUFAKTURA
Novak
Ljubljana
KONGRESNI TRG ŠT. 15
Nes. 101. Nomena črtnice.

Speciálno

olje zoper prah

za higienično čiščenje učilnic, laneno olje, firnež, emajlne lake, vse vrste prozornih lakov, oljate in suhe barve, steklarski kit in vse v barvarsko stroko spadajoče blago. Tudi študijske in umetniške barve dobite pri domačem podjetju

MEDIČ - ZANKL

tovarne olja, firneža, lakov in barv
LASTNIK FRANJO MEDIČ — CENTRALA V LJUBLJANI
Tovarne: Ljubljana-Medvođe-Domžale, Podružnice in skladišča v Mariboru in Novem Sadu.

P. n.

šolam in šol. upraviteljem

vljudo priporočam

vse vrste šolskih zvezkov iz najboljšega brezlesnega papirja in vse knjigoveške potrebščine po najnižjih cenah: platno, marmor papir, sukanec, lepenka itd.

Anton Janežič

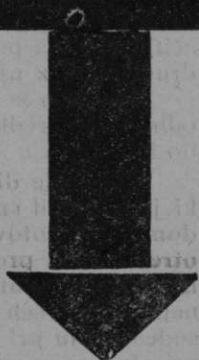
knjigoveznica, industrija šolskih zvezkov in zaloga vseh knjigoveških potrebščin
Ljubljana, Florjanska ulica št. 14

Oblačilnica

Varčevati...

Mi Vam hočemo in Vam tudi moremo pomagati. Naše načelo: Vse blago najboljšee kakovosti za nizke cene in na dolgoročno odplačevanje je najboljši sistem varčevanja. **Zahtevajte potnika!**

Na obroke!

„ILIRIJA“

LJUBLJANA — MESTNI TRG 17/I.

FABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA • STRITARJEVA ULICA 5

Nudimo veliko izbire angleškega in češkega blaga za gospode in dame. Krasna izbira v zastorih, posteljine preproge, pregrinjala in odeje. Pliš vzorčast in gladek za divane. Velike preproge v plišu in linolej. Belo blago za rjuhe in perilo v poljubnih širjavah

Žima, perje, puh, kapok od najcenejše do najboljšee vrste

Daje tudi na obroke / Postrežba točna in solidna

Otomane

peresnice, žimnice, divane ter vsa tapetniška dela izvršuje po najnižjih cenah

F. Sajovic

Ljubljana, Stari trg št. 6

Premog in drva

najboljše vrste dobavlja

I. Pogačnik

LJUBLJANA, Bohoričeva cesta 5.

Telefon 2059.

Dame!

Plašče, kostume in obleke, najugodnejše in na obroke Vam nudi

A. Paulin,

Ljubljana — Kongresni trg št. 5

Velika izbira

Blago tudi na obroke!
Postrežba točna in solidna!

v manufakturnem blagu najnovjše mode nudi se Vam pri znani trdki

JOS. SNOJ — Ljubljana

Palača Mestne hranilnice

Izvrstno šolsko črnilo!

„EFESIN“ — črnilni prašek da v čisti vodi raztopljen dobro ohranjuje in ceno šolsko črnilo

Št. 295, doza za 6—12 litrov črnila Din 22.—

„ 296, „ „ 20—40 „ „ „ 60.—

„ 226, patrona za 1 liter rdeče tinte „ 10.—

„ 221, „ „ 1 „ pisarniške „ „ 1.—

Odlična priznanja!

Knjigarna Učiteljske tiskarne

v Ljubljani — Frančiškanska ulica št. 6